

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษากลวิธีการแปลมุกตลกไทยเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาภาพยนตร์ เรื่อง หลวงพี่เท่ง ภาค 1 และรถไฟฟ้ามหานคร โดยการเก็บรวบรวมมุกตลกทั้งหมดของภาพยนตร์ ทั้งสองเรื่อง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษากลวิธีการแปลบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนวตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

2. เพื่อศึกษาบริบทที่ทำให้มีการแปลที่พบในภาพยนตร์

3. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมที่มีผลต่อการแปล

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ไว้ 4 ประเภท จากนั้นนับจำนวนความถี่ให้อยู่ในรูปร้อยละพร้อมกับแสดงผลในรูปของตารางดังรายละเอียดผลการวิเคราะห์ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการแปลบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนวตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บริบทที่ทำให้มีการแปลที่พบในภาพยนตร์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์วัฒนธรรมที่มีผลต่อการแปล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการแปลบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนวตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

ในการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการแปลบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนวตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษนี้ เป็นการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีการแปลมุกตลกในบทบรรยายภาพยนตร์ โดยจำแนกไว้ในตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประเภทของกลวิธีการแปลมุกตลกที่ใช้ในบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนว

ตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ของเรื่องหลวงพี่เท่ง ภาค 1

ประเภทกลวิธีการแปล	ความถี่ (ครั้ง)	ค่าร้อยละ
1 การแปลตรงตัว	12	57.14
2 การแปลเอาความ	7	33.33
3 การละไม่แปล	2	9.52
4 การเพิ่มคำขยายความ	0	0
รวม	21	100

จากประเภทของกลวิธีการแปลมุกตลกที่ใช้ในบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนวตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษทั้ง 4 ประเภทที่ได้แสดงอยู่ในตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการแปลโดยใช้การแปลตรงตัวเป็นกลวิธีการแปลที่ใช้มากที่สุด กลวิธีการแปลที่ใช้รองลงมาคือ การแปลเอาความ และต่อมาคือ การละไม่แปล ส่วนกลวิธีการแปลที่ไม่พบคือการเพิ่มคำขยายความ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประเภทของกลวิธีการแปลมุกตลกที่ใช้ในบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนวตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ของเรื่องรถไฟฟ้ามหานคร

ประเภทกลวิธีการแปล	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
1 การแปลตรงตัว	6	66.66
2 การแปลเอาความ	2	22.22
3 การละไม่แปล	0	0
4 การเพิ่มคำขยายความ	1	11.11
รวม	9	100

จากประเภทของกลวิธีการแปลมุกตลกที่ใช้ในบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนวตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษทั้ง 4 ประเภทที่ได้แสดงอยู่ในตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการแปลโดยใช้การแปลตรงตัวเป็นกลวิธีการแปลที่ใช้มากที่สุด กลวิธีการแปลที่ใช้รองลงมาคือ การแปลเอาความ ส่วนกลวิธีการแปลที่พบน้อยที่สุดคือการเพิ่มคำขยายความในขณะที่ไม่พบการละไม่แปล

จากผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลแต่ละประเภทที่ใช้ในบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนวตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ สามารถสรุปตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้

1.1 การแปลตรงตัว

การแปลแบบตรงตัว คือ การแปลที่พยายามรักษารูปแบบของการนำเสนอความคิดของต้นฉบับแปลไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ รวมไปถึงระเบียบวิธีการเรียงคำระเบียบวิธีการจัดกลุ่มความหมายเข้าประโยค การเรียงประโยคเข้าเป็นข้อความที่ใหญ่ขึ้น

ตัวอย่างที่ 1

ผู้หญิง: ไหนถอดหมวกซิ

Take your hat off!

ผู้ชาย: ไม่ถอด

No, I'm not.

ผู้หญิง: *I wanna count how many snakes on your head.*

อ้าวจะคูสิว่าบนหัวลื้อมีงูกี่ตัว

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:03:15)

ฉากใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว โดยฉากนี้เป็นฉากที่มีขบวนการสนทนาและงานแต่งเดินสวนทางกันบนสะพานซึ่งได้มีการโต้เถียงกันระหว่างเจ้าของงานศพกับเจ้าบ่าวงานแต่ง โดยที่เจ้าบ่าวนั้นเป็นชายที่ค่อนข้างแก่แล้ว ดังนั้นเจ้าของงานศพจึงบอกให้ถอดหมวกเพื่อจะดูว่ามีงูกี่ตัวซึ่งหมายความว่าถึง ส่วนวน “เฒ่าหัวงู” ของไทยนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 2

ลุง: เฮ้ย ไอ้หนุ่มเอ็งจะกินหมดนั่นเลยหรอวะ ไอ้หนุ่ม

Hey! Are you gonna drink all of those?

เพื่อน: ห้ามดื่มเกินวันละสองขวด เนี่ยเพียงแค่ขวดละหนึ่งเท่านั้นเอง

Don't drink more than two bottles a day. This is just a bottle each.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:10:37)

ฉากนี้เป็นการแปลแบบตรงตัว โดยฉากนี้เป็นฉากที่เพื่อนหยิบเอาเครื่องดื่มบำรุงกำลังมามากมายหลายยี่ห้อ แล้วเทศมลงในภาชนะยี่ห้อละขวด โดยที่เพื่อนอ่านคำเตือนจากฉลากข้างขวดทุกขวดว่า ห้ามดื่มเกินวันละสองขวด ซึ่งเพื่อนได้ทำตามที่ฉลากข้างขวดแนะนำ โดยใส่ยี่ห้อละหนึ่งขวดแต่หลายยี่ห้อจึงเป็นหลายขวด ในที่สุดก็มีอาการคลื่นไส้ไม่ได้สติจากการดื่มเกินขนาด

ตัวอย่างที่ 3

ภรรยาตาเลียง: ถ้าไม่มีหูเนี่ยนะ แกนี่มันปลาไหลซัด ๆ เลยนะเนี่ย!

If no ears, you are an eel for sure!

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:25:03)

ฉากนี้ใช้การแปลตรงตัว โดยฉากนี้เป็นฉากที่ตาเลียง เพิ่งกลับมาถึงบ้านตอนเช้าแล้วพบกับภรรยาตนเอง แล้วภรรยาตาเลียงเห็นสภาพที่ยังเมาค้าง ประกอบกับใบหน้าของตาเลียงที่ไม่ปกติ

เหมือนคนทั่วไป โดยเป็นโรค Achondroplasia ซึ่งเป็นโรคทางกรรมพันธุ์ (คันทรี่แมน, 2551)
ภรรยาจึงได้หักสามิตนเองดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ตัวอย่างที่ 4

ส่ง: มิ่งรู้ไหมกูเป็นใคร

Don't you know who I am?

สายัณห์: ถั่วแระสี

You are Thua-Rae.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:28:41)

จากนี้เป็นฉากที่โยมส่งเปิดประตูห้องน้ำแล้วพบกับสายัณห์โดยบังเอิญ โดยจากนี้ใช้เด็กที่มีอาการควานซ์ซินโดรมมาแสดงเพื่อสร้างอารมณ์ขัน ซึ่งในประเทศไทยได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องเพราะคำตอบที่ได้จากเด็กพิเศษเหล่านี้เรามักจะคาดไม่ถึงเสมอ และหลายครั้งคำตอบที่ได้มักไม่ตรงกับคำถามจึงทำให้เกิดอารมณ์ขันได้ อย่างไรก็ตามในวัฒนธรรมตะวันตกไม่นิยมนำความพิการมาเป็นตัวสร้างอารมณ์ขันเพราะถือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ควรเคารพสิทธิความเป็นมนุษย์ ดังนั้นในมุขนี้จึงอาจไม่สามารถสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้ชมชาวตะวันตกได้

ตัวอย่างที่ 5

หลวงพี่เท่ง: เออะอะอะไร ก็หงส์แดง ทำไมโยมไม่คิดถึงอาร์เซนอล

Everything on Liverpool! Why don't you think of Arsenal?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:37:47)

จากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยจากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งกำลังเตือนสติเฮียเฮ้งที่กำลังจะกระโดดตึกฆ่าตัวตายเนื่องจากเสียพนันฟุตบอลจนหมดตัว โดยหลวงพี่เท่งพูดเหมือนสอนธรรมะโดยไม่สนับสนุนให้พนันฟุตบอลแต่สุดท้ายกลับแนะนำให้พนันอีกทีมหนึ่งแทน

ตัวอย่างที่ 6

หลวงพี่เท่ง: ก็เหมือนกับเราปลูกทุเรียน เราก็จะได้ลูกทุเรียนเป็นสิ่งตอบแทน

It's like we grow durian tree, we'll get durian back in return.

ถ้าปลูกขนุน เราก็จะได้ลูกขนุน

If it's jackfruit tree, we'll get jackfruit.

เพี้ยน: ตอนที่เราปลูกถั่วเขียว ทำไมเราได้ถั่วงอกล่ะครับ

But why green bean gives us bean sprout?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:46:30)

ฉากนี้ใช้การแปลตรงตัวโดยฉากนี้ มีการใช้ผลไม้ใกล้ตัวที่คนไทยรู้จักดี ไม่ว่าจะเป็นทุเรียน ขนุน ถั่วเขียว ถั่วงอก ซึ่งเพี้ยนได้แย้งหลวงพี่เท่งว่าทำไมเราปลูกถั่วเขียวแต่เราได้ถั่วงอก แม้ว่าในความเป็นจริงถั่วเขียวและถั่วงอกคือถั่วชนิดเดียวกันแต่มีลักษณะต่างกันจึงมีการเรียกชื่อที่ต่างกัน ในการเล่นคำของมุกตลกนี้คือการใช้คำว่า ถั่ว สองครั้ง คือ “ถั่วเขียว” และ “ถั่วงอก” ซึ่งหากเราได้ฟัง จะเกิดอารมณ์ขันได้เพราะเป็นคำที่ขึ้นต้นว่าถั่วเหมือนกันแต่ต่างกันแค่คำลงท้าย ฉะนั้นทั้งสองคำนี้ฟังแล้วจึงมีความสัมพันธ์กันอยู่ และในการแปลฉากนี้ผู้แปลสามารถแปลได้ตามปกติตรงตัว ดูแล้วผู้ชมเกิดอารมณ์ขันได้ในด้านความหมาย แต่อาจขาดอรรถรสในเรื่องคำที่สัมพันธ์กัน เพราะใช้ได้แค่คำว่า “green bean” กับ “bean sprout”

ตัวอย่างที่ 7

เฮียเส็ง: ลื้อเฮอะไรมาพูด อ้าวไม่ได้คิดนะ

อ้าวดูบอลมา 20 ปี ไม่เคยพลาดสักนัด อย่างนี้เรียกว่าติดเหร

What are you talking about? I'm not addicted.

I've watched it for 20 years. Never miss a match! You call this addicted?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:47:50)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยฉากนี้เป็นฉากที่เฮียเส็งเถียงภรรยาหลังจากที่ภรรยาเฮียเส็งถามว่าติดบอลมากไปรีไปเล่า ใช้การแปลตรงตัวได้เลย โดยการสร้างอารมณ์ขันของมุกนี้คือการใช้ความหมายแบบพหุธรรมชาติ ซึ่งบอกว่าดูบอลมา 20 ปี แต่ไม่เคยพลาดสักนัด ถ้าให้เข้าใจกันโดยปกติทั่วไปถือว่าติดมาก เพราะดูตลอดทุกนัดเป็นเวลา 20 ปีมาแล้ว แต่เฮียเส็งกับถามภรรยาว่าอย่างนี้เรียกว่าติดเหร การตอบแบบผิวิสัยคนทั่วไปจึงสามารถสร้างอารมณ์ขันได้

ตัวอย่างที่ 8

ภรรยาเสียง: ดูฟุตบอลมา 20 ปี แสดงว่ารู้อะไรทำไมสนามฟุตบอลถึงไม่เป็นวงกลม

Watching for 20 years, so you should know why the soccer field is not circular?

เสียง: เอ้า ถ้ามันเป็นวงกลมแล้วมันจะเตะมุมได้ยังไงอะ

If it's circular, how can they kick from the corner?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:48:00)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยสำหรับฉากนี้เสียงและภรรยากำลังเน้นดูการถ่ายทอดสดฟุตบอลด้วยกัน จู๋ๆ ภรรยาเสียงก็ถามแบบเล่นมุกขึ้นมา แต่เสียงรู้ทัน จึงตอบกลับไปได้ทันที

ตัวอย่างที่ 9

หลวงพี่เท่ง: แล้วเนี่ยตกลงจะไม่ให้เขามาเรียนแล้วใช่ไหม

Well, you are not let him study anymore, right?

พ่อของสายัณห์: อ้อ ผมทานข้าวเรียบร้อยแล้วครับ

Yeah I'm done with my dinner.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:04:01)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งคุยกับพ่อของสายัณห์ที่วัด หลังจากที่พ่อของสายัณห์จะมารับสายัณห์กลับบ้านแต่เมื่อหลวงพี่เท่งถาม พ่อของสายัณห์ก็ตอบแบบไม่ตรงคำถาม

ตัวอย่างที่ 10

แม่หลวงพี่เท่ง: จะกินให้มันได้อะไรขึ้นมว่ะ เมาเหมือนยังกะหมาทุกวัน

You're drunk and become a dog.

พ่อหลวงพี่เท่ง: ขอมรับแล้วนะสิ ว่ามีผัวเป็นหมานะ

Now you accept that you're a dog's wife.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:15:40)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยฉากนี้เป็นฉากที่แม่ของหลวงพี่เท่งคิดว่าสามีตนเองที่เอาแต่ดื่มเหล้าทุกวันจนเหมือนสุนัขแล้ว ซึ่งทางฝ่ายสามีจึงใช้การพูดย้อนกลับไปด้วยบอกว่าถ้าเช่นนั้น ภรรยาตนก็มีสามีเป็นสุนัข

ตัวอย่างที่ 11

แม่หลวงพี่เท่ง: เฮ้ย แล้วตัดผมซะมั้งนะ ผมมันจะยาวแล้ว

Get your hair cut too. It's getting long now.

หลวงพี่เท่ง: ตัดมันก็สั้นนะเคะ

If I had it cut, it'll be short.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:16:34)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยฉากนี้เป็นฉากที่ย้อนไปสมัยที่หลวงพี่เท่งยังไม่ได้บวช ซึ่งในตอนนั้นหลวงพี่เท่งยังไว้ผมยาวรุงรัง แม่ของหลวงพี่เท่งบอกให้หลวงพี่เท่งไปตัดผมที่ไว้จนยาว แต่หลวงพี่เท่งในตอนนั้นกลับตอบแบบขำโมโห

ตัวอย่างที่ 12

ส่: หลวงพี่ ทำไมไม่ไ้ล่ขึ้นมละะ

Sir, why don't you get out of the water?

หลวงพี่เท่ง: ก็ลมมันเย็น

The wind is cold!

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:24:55)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งกระโดดลงน้ำไปช่วยพ่อเพิ่มแล้ว บังเอิญสบงหลุด หลวงพี่เท่งจึงไม่กล้าที่จะขึ้นขึ้นเต็มตัว ได้แต่ไ้ล่จากน้ำมาครั้งตัว

ตัวอย่างที่ 13

เพื่อนเจ้าสาว : นี่มันไปโดนอะไรมา

What the heck happened to her?

เจ้าสาว: ไวน์

Wine.

เพื่อนเจ้าสาว: เท่าไร

How much?

เจ้าสาว: สี่

Four.

เพื่อนเจ้าสาว: แก้วเหรอ

Glasses?

เจ้าสาว: ขวด

Bottles.

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:00:56)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่มาไม่ได้สติ แล้วเพื่อน ๆ ช่วยกัน
ประคองมาจากการงานเลี้ยงเพื่อมาส่งที่ห้องเจ้าสาว

ตัวอย่างที่ 14

เหมยลี่: เปิด แก้วได้มะ เราสองคนนะ โตมาด้วยกัน

Do you remember? We have grown together.

มีเพื่อนก็กลุ่มเดียวกัน

We had the same group of friends.

เรียน ก็โรงเรียนเดียวกัน

We attended the same schools.

จบมาทำงาน ก็ที่เดียวกัน

After graduation, we worked at the same place.

ถ้าจะมีผัว...

If you're gonna have a husband...

ก็คงต้องมี...

We will probably have---

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:03:20)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่พูดกับเปิดในเรือนหอของวันที่เปิด
แต่งงานโดยเกริ่นมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่ยังเริ่มคบกันแรก ๆ จนมาถึงประโยคที่ว่า “ถ้าจะมีผัว ก็คงต้องมี”
โดยที่ยังไม่ทันได้พูดต่อ เปิดก็รีบจับหน้าเหมยลี่โยกกับโต๊ะ

ตัวอย่างที่ 15

ลุง: เปิดกระโปรงหน่อย กระโปรงรถนะ ไม่ใช่กระโปรงคุณ

Lift up the skirt. I mean car's, not yours.

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:08:01)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยฉากนี้เป็นฉากที่ลุงจะช่วยซ่อมรถให้เหมยลี่จึงบอกให้เปิด
กระโปรงรถแต่พูดแบบทึ่งช่วง จากนั้นจึงพูดต่อจนจบประโยค

ตัวอย่างที่ 16

เจ้านายของเหมยลี่ : เขายืนตากแดด รออยู่ข้างแผ่นโซล่าเซลล์จนตัวดำจนเมียจำไม่ได้แล้ว

He's been baking in the sun, waiting for you near the solar cell paddle.

He's gotten too dark. His wife can't recognize him.

เหมยลี่: แหม เขาก็น่าจะรอในร่มนะกะ

Well, he should have waited in the shade.

(จากรถไฟฟ้ามาหามะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:11:00)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยในฉากนี้ เป็นฉากที่เหมยลี่มาทำงานสายแถมยังลืมนัดลูกค้า จนโดนเจ้านายลูกค้าให้ถึงลูกค้าที่รออยู่ โดยพูดประชดว่าลูกค้ารออยู่กลางแจ้งจนตัวดำแล้ว กระมัง

ตัวอย่างที่ 17

เหมยลี่: แล้วพี่เขาอยู่ไหนอะ

So where's he at?

เป็ด: พี่ต่ออยู่ข้างบน

He's up stairs.

เหมยลี่: แล้วแกอยู่ไหนอะ

What about you?

เป็ด: อยู่ข้างล่าง แต่ว่าอีกแป๊บนึงว่าจะไปอยู่ข้างบนแล้วละ

Down stairs. But I'll be upstairs in a bit.

(จากรถไฟฟ้ามาหามะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:15:20)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยฉากนี้ เป็นฉากที่เหมยลี่โทรไปหาเป็ด โดยที่ไม่รู้ว่าขณะนั้น เป็ดกำลังมีอะไรกับสามีอยู่ เมื่อถามอะไรเพื่อนไป เพื่อนจึงตอบกลับมาแบบกำกวม

ตัวอย่างที่ 18

เหมยลี่: ไงป้า ตอนโทรหาแม่ แม่ด่าละเลยดี

When you call mom, did she give you a mouthful?

พ่อของเหมยลี่: แม่มีงไม่เท่าไรหรอก แม่กุลี อย่าให้รู้เขี้ยว... ดาย

Your mom is nothing, but my mom on the other hand...

Once your grandma finds out, I'm dead.

(จากรถไฟฟ้ามหานคร ช่วงเวลาที่ 01:30:00)

ฉากนี้เป็นการแปลตรงตัวโดยในฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่ไปประกันตัวพ่อที่โดนจับในข้อหาเมาแล้วขับ ทั้งสองพูดคุยกันในระหว่างจับกลับบ้าน ซึ่งพ่อของเหมยลี่ไม่ได้กลัวแม่ของเหมยลี่ที่เป็นภรรยา แต่กลัวอาม่าของเหมยลี่ที่เป็นแม่ของตนมากกว่า

1.2 การแปลเอาความ

บทภาพยนตร์บางส่วนมีประโยคที่ยาวและมีเนื้อหาค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถที่จะถ่ายทอดทุกถ้อยคำนั้นลงไปในบทบรรยายได้ภาพซึ่งมีการจำกัดจำนวนตัวอักษรได้ ดังนั้นจึงใช้กลวิธีแปลเอาความ ที่ให้ความสำคัญกับการคงความหมายหลักเอาไว้ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจใจความสำคัญของเนื้อเรื่องในตอนนั้นได้ชัดเจนให้มากที่สุด

ตัวอย่างที่ 1

หลวงพี่เท่ง: ดูหน้า โยมส่งสี แหม อัมมัญญปานเป็นขนมเบี๊องเขียว

Look at your face. It's full merit.

โยมส่ง: อย่างนี้ อัมมหรือหลวงพี่

Are you sure about that?

หลวงพี่เท่ง: อ้าว ทำเป็นเต้าหู้ไปเลย

Why do you make a face like that?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:01:10)

ฉากนี้เป็นการแปลเอาความโดยฉากนี้เป็นฉากที่โยมส่งขับรถมารับหลวงพี่เท่งกลับไปวัด โดยระหว่างทางได้มีคนกลุ่มหนึ่งขึ้นโบกรถอยู่ข้างถนน หลวงพี่เท่งจึงบอกให้โยมส่งจอดรถเพื่อรับคนโบกรถกลุ่มนั้นขึ้นมานั่งอย่างแออัดอัดเขียดในรถของโยมส่ง สร้างความไม่พอใจแก่โยมส่งค่อนข้างมาก แต่หลวงพี่เท่งกลับแก้งพูดทำนองว่าโยมส่งพอใจ เพื่อดักโยมส่งไม่ให้บ่นออกมา

ตัวอย่างที่ 2

หลวงพี่เท่ง: บัดไซ่ เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แค่นี้ไม่น่าจะสามัคคีกันเลย

It's good to fight over such a petty matter, right?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:03:42)

ฉากนี้เป็นการแปลเอาความ โดยเป็นฉากที่หลวงพี่เท่งห้ามปรามไม่ให้ตัวแทนจากงานศพและงานแต่งงานทะเลาะกันบนสะพาน แต่หลวงพี่เท่งใช้คำที่มีความหมายผิดจากปกติ

ตัวอย่างที่ 3

หลวงพี่เท่ง: ยังไง ๆ เราก็เป็นคนไทย เชื้อสายจีนด้วยกัน

By the way, we all are Thai...Chinese, too.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:03:45)

ฉากนี้เป็นการแปลเอาความโดยฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งเข้าไปประนีประนอมให้คนจากงานศพและงานแต่งงานหุ่ดทะเลาะกัน เพราะขบวนแห่ของทั้งสองฝ่ายต่างจำเป็นต้องใช้สะพานเดียวกันข้ามแม่น้ำ

ตัวอย่างที่ 4

ลูกชายพ่อเพิ่ม : อู้หู คีจิงพ่อเพิ่ม ไว่พาลันมาเที่ยวใหม่นะ

All right. This place is cool.

พ่อเพิ่ม: คีพ้อมิ่งนะสิ หูจะกลายเป็นหอยอยู่แล้ว

Cool? I'm gonna be deaf soon.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:18:26)

ฉากนี้เป็นการแปลเอาความโดยฉากนี้เป็นฉากที่พ่อเพิ่มพาลูกชายไปในผับแห่งหนึ่งเพื่อไปพบกับคนที่นัดหมายไว้ ซึ่งการไปผับครั้งนี้เป็นที่ถูกอกถูกใจลูกชายอย่างยิ่ง แต่สำหรับพ่อเพิ่มเองกลับรู้สึกหนักหนา

ตัวอย่างที่ 5

เพิ่ม: กูให้มึงไปหาไอ้ต๋วย อบต.ต๋วย ไม่ได้ให้มึงมาหาต๋วยคนอื่นเค้า

I told you to find Tui, Mr. Tui. Not other people's ass!

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:18:50)

ฉากนี้เป็นการแปลเอาความโดยฉากนี้เป็นฉากที่พ่อเพิ่มสั่งลูกชายให้มองหาคนชื่อต๋วย แต่ว่าลูกชายเข้าใจคำว่าต๋วยผิด โดยคิดว่าพ่อเพิ่มสั่งให้ตนมองหากันผู้ชาย และเนื่องจากข้อจำกัดของเวลาและพื้นที่ได้จอภาพผู้แปลจึงแปลได้แค่ให้ตรงกับสิ่งที่ตัวละครทำคือมองกันผู้ชายคนอื่นโดยไม่สามารถอธิบายคำว่าต๋วยได้ ซึ่งใช้คำที่ฟังรูปและเสียงแต่ต่างความหมาย คำว่าต๋วย เป็นได้ทั้งชื่อคนในภาษาไทย และยังเป็นศัพท์สแลงในภาษาไทยซึ่งหมายถึงการร่วมเพศทางประทุหลังของผู้ชายกับผู้ชายอีกด้วย หลังจากเพิ่มสั่งลูกชายมองหาคนชื่อต๋วย ลูกชายจึงเข้าใจผิดว่าพ่อเพิ่มสั่งให้ตนมองหากันผู้ชาย

ตัวอย่างที่ 6

ส่ง: หลวงพี่จะจำวัดแล้ว

Father is going to bed.

เพี้ยน: หลวงพี่มาอยู่ตั้งหลายวัน ยังจำวัดไม่ได้อีกหรือ

He's here for days but still can't remember where is his bed?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:22:00)

ฉากนี้เป็นการแปลเอาความโดยฉากนี้เป็นฉากที่โยมส่งไล่ให้เพี้ยนไปนอนเพราะหลวงพี่ก็จะนอนแล้วเช่นกัน แต่ภาษาของพระใช้คำว่า “จำวัด” แต่เพี้ยนเข้าใจคำว่าวัดนี้ว่า “วัดที่เป็นสถานที่” เพี้ยนจึงบอกว่าหลวงพี่มาอยู่ตั้งหลายวัน ยังจำวัดที่เป็นสถานที่ไม่ได้อีก โดยฉากนี้เป็นการแปลเอาความที่เกิดจากการเล่นคำในภาวะการแปลไม่ได้เพราะเป็นคำที่มีความหมายสองนัยคือเป็นทั้งคำพ้องรูปและพ้องเสียง (homograph, homonym)

และเนื่องจากข้อจำกัดของเวลาและพื้นที่ได้จอภาพซึ่งผู้แปลไม่สามารถแปลคำพ้องรูปพ้องเสียงนี้ได้ จึงได้แปลไปตรง ๆ กับต้นฉบับซึ่งดูแล้วไม่สามารถสื่ออารมณ์ขันอะไรได้ และในส่วนของไวยากรณ์ของประโยค *He's here for days but still can't remember where is his bed?* คำว่า *is his bed* ควรจะเป็น *his bed is?*

ตัวอย่างที่ 7

สม: ดูซิ หน้าตาก็ดูคล้ำ ๆ เหมือนมะพร้าวเผา ยังไงชอบกลเลยนะกะ

Look at you. Your face is dark with bad omen.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:45:05)

ฉากนี้เป็นการแปลเอาความโดยสำหรับฉากนี้เป็นฉากที่เพื่อนบ้านชื่อสม มาทักทายตาเลื่องที่บ้านโดยชักชวนให้ไปสะเดาะเคราะห์ที่อาศรม เพราะเห็นหน้าของตาเลื่องที่ดูหมอง ๆ ซึ่งจริง ๆ แล้วปกติเป็นแบบนี้อยู่แล้ว เพราะเป็นลักษณะหน้าตาของคนที่เป็นโรค Achondroplasia ซึ่งเป็นโรคทางกรรมพันธุ์ (คันทรี่แมน, 2551) อย่างไรก็ตามฉากนี้ผู้แปลใช้วิธีแปลเอาความเพราะเห็นว่าหากแปลว่ามะพร้าวเผาจริง ผู้ชมต่างชาติอาจไม่เข้าใจว่าเกี่ยวข้องกับอะไรกับการสะเดาะเคราะห์ หรือสร้างอารมณ์ขันได้อย่างไรจึงใช้คำว่า “bad omen” แทน

ตัวอย่างที่ 8

พ่อเหมยลี่: หลานลื้อเป็นจิ้งจกรึไงวะ

Is your grandchild a lizard or something?

มืออย่างที่ไหนวะ มันไป โจ๊ะพริ้ม ๆ กันบนดาดฟ้าอ้าว

They were doing it at my rooftop!

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:17:25)

ฉากนี้เป็นการแปลเอาความโดยฉากนี้เป็นฉากที่พ่อของเหมยลี่คุยกับลุง โดยที่หลานลุงไปแอบมีอะไรกับสาวใช้ของตน โดยพูดคำว่า “โจ๊ะพริ้ม ๆ” แทนคำว่า มีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสำหรับคนไทยจะรู้ว่าคำว่า โจ๊ะพริ้ม ๆ เป็นเนื้อเพลงลูกทุ่งที่แสดงถึงจังหวะสนุกสนาน ที่คิดต่อไปได้แบบสองแง่สองง่ามว่าคือการมีเพศสัมพันธ์ ในการแปลนี้ผู้แปลจึงใช้การแปลเอาความ เป็นเพราะว่าอาจไม่สามารถทับศัพท์คำว่า โจ๊ะพริ้ม ๆ ให้ผู้ชมต่างชาติเข้าใจได้จึงใช้คำว่า “doing it” แทน

ตัวอย่างที่ 9

แม่ของลี่: เธอสองคนไปทำกันอีท่าไหน

What's your stance?

เจียน: ก็ทำมาตรฐานในครับมา

Well, missionary, Grandma.

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:18:27)

ฉากนี้เป็นการแปลเอาความโดยฉากนี้เป็นฉากที่ลูกจ้างของเหมยลี่กับเด็กเฝ้าหอของลุงแอบไปมีเพศสัมพันธ์กันบนดาดฟ้า แล้วเหมยลี่ไปพบเข้า จึงเรียกทั้งคู่ลงมาให้คนทั้งบ้านสอบถามความเป็นมาเป็นไป แต่ด้วยความซื่อ เจียนจึงตอบไปไม่ตรงคำถาม กลายเป็นความทะเล้งและสร้างอารมณ์ขันขึ้นมาได้

การแปลแบบเอาความยึดถือใจความสำคัญของต้นฉบับ และความเข้าใจของผู้อ่านฉบับแปลเป็นสิ่งสำคัญ การแปลบทภาพยนตร์ด้วยวิธีการแปลเอาความดังที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยใช้ทั้งการตีความเพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายที่บทภาพยนตร์ต้องการสื่อออกมาได้อย่างถูกต้อง และการดัดแปลงตัดทอน และขยาย เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดเป็นบทบรรยายที่เข้าใจง่าย กระชับ ได้ใจความ อีกทั้งยังมีจำนวนตัวอักษรไม่เกินจากเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 การละไม่แปล

การละไม่แปล หรือการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป โดยการละไม่แปลคำหรือสำนวนตามความเหมาะสม ซึ่งจะใช้วิธีนี้เมื่อพบคำหรือสำนวนอ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่อยู่ในภาษาฉบับแปลและไม่มี ความหมายที่สำคัญ การละคำหรือข้อความนั้น แม้จะทำให้เนื้อหาหายไปบ้าง แต่ที่สำคัญคือ ต้องไม่ทำให้สูญเสียอรรถรสที่สำคัญของต้นฉบับไป

ตัวอย่างที่ 1

หลวงพี่เท่ง: (บอกกับ โยมส่ง) ปากห้อยเต็มสะพานเลนนะ โยม

Your lips are hanging out.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:04:54)

ฉากนี้เป็นการใช้กลวิธีการละไม่แปลโดยหลังจากที่หลวงพี่เท่งแก้ปัญหาทะเลาะถกเถียงจากคนสองกลุ่มบนสะพานไม้ข้ามคลองเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงเรียกโยมส่งที่ยังยืนเหม่อไม่ยอมกลับ จากตัวอย่างนี้เป็นการแปลแบบละไม่แปล จะเห็นได้ว่าผู้แปลได้ละไม่แปลคำว่า “เต็มสะพานไว้” เนื่องจากหากแปลแล้ว ผู้ชมต่างชาติอาจไม่เข้าใจว่าทำไมปากจึงใหญ่จนเต็ม สะพานเพราะไม่รู้จักลักษณะค้อยของ โน้ต เชิญยิ้ม ที่มีริมฝีปากล่างหนามาก

ตัวอย่างที่ 2

หลวงพี่เท่ง: นิดนะที่แกจิ๋ว ถ้าสบงหลุดล่ะก็ ฝนตกแน่

It's lucky that it's just the robe not the lower garment.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:09:10)

ฉากนี้เป็นการใช้กลวิธีการละไม่แปลโดยฉากนี้เป็นฉากที่โยมส่งปิดประตูหนีบจิ๋วของหลวงพี่เท่งติดรุดไปจนจิ๋วหลุด โดยฉากนี้ใช้การละไม่แปลในส่วนของประโยคที่ว่า “ฝนตกแน่” ซึ่งเป็นคำที่หมายถึงการเกิดเหตุการณ์ธรรมชาติที่ผิดปกติเพราะเกิดจากการกระทำบางอย่างของคน ที่บอกว่าผิดธรรมชาติหมายถึงว่าในขณะนั้นอากาศคืออยู่แล้วแต่หลังจากที่มีการทำอะไรที่ไม่เหมาะสมไม่ควร เช่น ให้พระมาแก้ผ้าล่อนจ้อนในวัด อาจทำให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่ปกติได้ เช่น ฝนตก ในส่วนนี้ผู้วิจัยเข้าใจว่าผู้แปลไม่สามารถอธิบายได้ในพื้นที่จำกัดบนหน้าจอจึงตัดสินใจละไว้

บทภาพยนตร์ชื่อที่มีความยาวมาก ย่อมมักจะมี ความหมายจำนวนมากตามไปด้วย การละไม่แปลในการแปลบทภาพยนตร์ช่วยให้ประหยัดจำนวนตัวอักษรกว่าการใช้คำเต็มไปได้มาก แต่อย่างไรก็ดีต้องเลือกว่าคำที่จะนำการละไม่แปลนั้นต้องเป็นคำที่สามารถสื่อให้ผู้ชมเข้าใจภาษาได้โดยไม่ต้องทำการแปล เพื่อให้ผู้ชมจะได้อ่านบทบรรยายได้ภาพได้โดยไม่สะดุด

1.4 การเพิ่มคำขยายความ

การเพิ่มคำขยายความ หรือการเติมคำอธิบาย โดยการใส่คำอธิบายเพิ่มเติมในบทแปลโดยแทรกไว้ด้วยวงเล็บหลังคำที่ต้องการอธิบาย หรือโดยการใส่คำอธิบายไว้ที่เชิงอรรถ และเติมคำลักษณะนามไว้ข้างหน้าเพื่อความชัดเจนของคำที่อ้างอิง เพราะบางครั้งคำบางคำไม่มีในต้นฉบับ หากแปลตรง ๆ อาจไม่สื่อความหมายเท่าที่ควรจึงควรเติมคำอธิบาย

ตัวอย่างที่ 1

พี่น้องนึม: น้องนึม สวัสดีคุณลุงหัวหน้าพ่อสิดูก

Nong Nim, greet your elders.

น้องนึม: สวัสดีครับ

Hello.

น้องนึม: คุณป้าด้วยใช่ไหมครับ

Auntie too, right? (Paa means aunt; elder sister of a parent.)

(จากรถไฟฟ้ามหานคร เธอ ช่วงเวลาที่ 01:40:17)

ฉากนี้ใช้การเพิ่มคำขยายความ โดยฉากนี้เป็นฉากที่สูงกับเหมยลี่ไปเที่ยวงานที่บริษัทรถไฟฟ้ามหานครได้พบกับลูกน้องที่มากับลูกชาย ลูกน้องของลุงจึงบอกให้ลูกสวัสดีลุง

ฉากนี้ใช้กลวิธีแปลแบบเพิ่มคำขยายความแต่มีการอธิบายเพิ่มเติมถึงคำว่าป้าในภาษาไทย ด้วยโดยจะทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงมุกได้ว่า ลุงจะต้องคุยกับป้า ในภาษาไทย อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าตอนที่พ่อบอกให้ลูกสวัสดีคุณลุงหัวหน้าพ่อ นั้น ผู้แปลกลับไม่แปลทับศัพท์ชื่อพระเอกในคำว่าลุง และอธิบายเหมือนคำว่าป้า แม้ว่าจะได้แปลทับศัพท์และอธิบายไปก่อนแล้วในช่วงเวลาที่ 00:17:00 ก็ตาม แต่ผู้ชมอาจลืมไป หรืออย่างน้อยควรใช้คำทับศัพท์ซ้ำว่า “Loong” อีกครั้ง

การเพิ่มคำขยายความ ไม่เป็นที่นิยมในการแปลบทบรรยาย เนื่องจากพื้นที่ได้จอภาพมีจำกัด อีกทั้งบทสนทนายังเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วจึงไม่มีเวลาที่จะอธิบายขยายความให้ผู้ชมได้อ่านในเวลาที่เหมาะสม ดังนั้นวิธีนี้จึงเป็นทางเลือกสุดท้ายที่จะทำ โดยขึ้นอยู่กับความสำคัญของบทนั้น ๆ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บริบทที่มีผลต่อการแปล

วิเคราะห์จากบริบทที่นำไปสู่การสร้างอารมณ์ขันในแต่ละมุกสามารถจำแนกออกมาได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

หลวงพี่เท่ง: ยังไง ๆ เราก็เป็นคนไทย เชื้อสายจีนด้วยกัน

By the way, we all are Thai...Chinese, too.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:03:45)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งเข้าไปใกล้เกลี้ยตัวแทนของขบวนแห่สองกลุ่มที่แย่งกันเดินขึ้นสะพานข้ามคลอง ฉากนี้โดยบริบททั่วไป เมื่อมีปัญหาทะเลาะกันระหว่างคนในประเทศ มักมีคำพูดว่าอย่างไรก็ตามเราทุกคนล้วนเป็นคนไทยเหมือนกัน เป็นคนชาติเดียวกันไม่ควรจะทะเลาะเบาะแว้งกันเอง แต่เมื่อหลวงพี่เท่งหันไปมองคูกรณีของเจ้าบ่าว แล้วพบว่าเป็นคนจีนจึงแสดงอาการตกใจ แล้วจึงพูดแก้ใจว่า เชื้อสายจีนต่อท้าย

ตัวอย่างที่ 2

หลวงพี่เท่ง: ปากห้อยเต็มสะพานเลยนะ โยม

Your lips are hanging out.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:04:54)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งเคลียร์ปัญหาระหว่างขบวนงานศพกับขบวนขันหมากงานแต่งงานเสร็จแล้วจึงเรียกโยมส่งให้กลับ มุกนี้ต้องการล้อเลียนปมด้อยของนักแสดงที่มีริมฝีปากด้านล่างค่อนข้างหนา ซึ่งคนไทยโดยทั่วไปคุ้นเคยกับเอกลักษณ์ของนักแสดงตลกคนนี้ได้ เพราะเขามักโดนล้อว่า “ปากห้อย” ซึ่งพอนำลักษณะด้อยนี้มาตอกย้ำในบทให้ดูเกินจริงว่า “ปากห้อยเต็มสะพาน” จึงทำให้ผู้ชมจินตนาการว่ามีปากที่ห้อยและใหญ่มากจนเกิดอารมณ์ขันได้ แต่สำหรับการแปลว่า “Your lips are hanging out” จึงสื่อได้แค่ปากห้อยออกมาเท่านั้น ในกรณีนี้ในสังคมไทยจะล้อเลียนปมด้อย แต่พอแปลแล้วไม่สามารถแปลให้ยาวกว่านี้เพื่อจะสร้างอารมณ์ขันได้จึงแปลแบบเอาความ โดยหากแปลตามมุกต้องแปลว่า “your mouth is ugly” แทน แต่ก็จะทำให้ความหมายห่างจากต้นฉบับไปอีก

ตัวอย่างที่ 3

ลูกน้องพ่อเพิ่ม : อู้หู ดีจังพ่อเพิ่ม ไร่พาดันมาเที่ยวใหม่นะ

All right. This place is cool.

พ่อเพิ่ม: ดีพอมิ่งนะสิ หูจะกลายเป็นหอยอยู่แล้ว

Cool? I'm gonna be deaf soon.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:18:26)

จากนี้เป็นฉากที่พ่อเพิ่มพาลูกน้องไปในผับแห่งหนึ่ง โดยที่พ่อเพิ่มพูดว่า “หนูจะกลายเป็น หอยอยู่แล้ว” จะเห็นได้ว่าในที่นี้เป็นการเล่นมุกเล่นคำไปด้วยโดยเล่นคำว่า หนู กับ หอย ทำให้เกิด อารมณ์ขันได้ แต่ในบทแปลภาษาอังกฤษ หากจะแปลตรง ๆ จะทำให้ผู้ชมไม่เข้าใจ จึงต้องใช้ การแปลเอาความแทน ในภาษาไทยเกี่ยวกับเสียงดังแล้วพูดถึงหนู แต่หอยเนี่ยจะ โยงไปในทางทะเล ซึ่งโดยอาจไม่ได้แปลถึงสัตว์ทะเล แต่ในขณะที่เดียวกันผู้แปลไม่ได้แปลให้ดูทะเลจึงแปลว่า “หูนวก” ซึ่งอาจไม่สามารถสร้างอารมณ์ขันก็ได้

ตัวอย่างที่ 4

เพิ่ม: ภูให้มึงไปหาไอ้ต๋อย อบต.ต๋อย ไม่ได้ให้มึงมาหาต๋อยคนอื่นเค้า

I told you to find Tui, Mr. Tui. Not other people's ass!

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:18:50)

จากนี้เป็นคำที่มีความหมายสองนัย และเนื่องจากข้อจำกัดของเวลาและพื้นที่ได้จอภาพ ผู้แปลจึงแปลได้แค่ให้ตรงกับสิ่งที่ตัวละครทำคือมองกันผู้ชายคนอื่นโดยไม่สามารถอธิบายคำว่าต๋อย ได้ ซึ่งใช้คำที่พ้องรูปและเสียงแต่ต่างความหมาย คำว่าต๋อย เป็นได้ทั้งชื่อคนในภาษาไทย และยังเป็น ศัพท์สแลงในภาษาไทยซึ่งหมายถึงการร่วมเพศทางประตูดหลังของผู้ชายกับผู้ชายอีกด้วย หลังจากที่เพิ่มสั่งลูกชายมองหาคนชื่อต๋อย ลูกชายจึงเข้าใจผิดว่าพ่อเพิ่มสั่งให้ตนมองหากันผู้ชาย

ตัวอย่างที่ 5

เพิ่ม: หลวงพี่จะจำวัดแล้ว

Father is going to bed.

เพี้ยน: หลวงพี่มาอยู่ตั้งหลายวัน ยังจำวัดไม่ได้อีกเหรออ

He's here for days but still can't remember where is his bed?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:22:00)

จากนี้ใช้คำที่พ้องรูปและเสียงแต่ต่างความหมาย โดยคำว่า “จำวัด” ในภาษาของพระ หมายถึงเข้านอน แต่เพี้ยนเข้าใจคำว่าวัดนี้ว่า “วัดที่เป็นสถานที่” เพี้ยนจึงบอกว่าหลวงพี่มาอยู่ ตั้งหลายวัน ยังจำวัดที่เป็นสถานที่ไม่ได้อีก โดยจากนี้เป็นการเล่นมุกที่เกิดจากการเล่นคำ ในภาวะการแปลไม่ได้เพราะเป็นคำที่มีความหมายสองนัยคือเป็นทั้งคำพ้องรูปและพ้องเสียง (homograph, homonym)

และเนื่องจากข้อจำกัดของเวลาและพื้นที่ได้จอภาพซึ่งผู้แปลไม่สามารถแปลคำพ้องรูป พ้องเสียงนี้ได้ จึงได้แปลไปตรง ๆ กับต้นฉบับ ว่า “remember” ซึ่งดูแล้วไม่สามารถสื่ออารมณ์ขัน

ได้ และในส่วนของไวยากรณ์ของประโยค *He's here for days but still can't remember where is his bed?* คำว่า *is his bed* ควรจะเป็น *his bed is?*

ตัวอย่างที่ 6

ภรรยาตาเลียง: ถ้าไม่มีหูเนี่ยะ แกนี่มันปลาไหลซัด ๆ เลยนะเนี่ย!

If no ears, you are an eel for sure!

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:25:03)

ฉากนี้เป็นฉากที่ตาเลียง เพิ่งกลับมาถึงบ้านตอนเช้าแล้วพบกับภรรยาตนเองแล้วภรรยาตาเลียงเห็นสภาพที่ยังเมาค้าง ประกอบกับใบหน้าของตาเลียงจึงได้ทักสามีตนเองดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ตามบริบทของประเทศไทย ในภาษาของตลกมักมีการกล่าวล้อเลียนนักแสดงที่เป็นโรค Achondroplasia ซึ่งเป็นโรคทางกรรมพันธุ์ โดยมีหน้าตาแบบเอ็ดดี้ ฟีน่ารัก (คันทรี่แมน, 2551) โดยนำไปเปรียบเทียบกับสัตว์ได้หลายชนิด ซึ่งชนิดที่สามารถสร้างอารมณ์ขันให้กับผู้ชมได้อีกชนิดก็คือ ปลาไหล เนื่องจากเป็นปลาที่คนไทยรู้จักกันดี จึงมีการนำมาเปรียบเทียบกับล้อเลียนเพื่อเป็นการสร้างอารมณ์ขันในบทภาพยนตร์ แต่สำหรับชาวตะวันตกอาจไม่เข้าใจว่าเปรียบหน้าตา กับปลาไหลแล้วสร้างอารมณ์ขันได้อย่างไร หรือหากแปลเป็น “ugly face” จะสามารถสร้างอารมณ์ขันได้หรือไม่

ตัวอย่างที่ 7

สม: ดูซิ หน้าตาก็ดูคล้ำ ๆ เหมือนมะพร้าวเผา ยังไงชอบกลเลี่ยนะคะ

Look at you. Your face is dark with bad omen.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:45:05)

สำหรับฉากนี้เป็นฉากที่เพื่อนบ้านชื่อสม มาทักทายตาเลียงที่บ้านโดยชักชวนให้ไป สะเดาะเคราะห์ที่อาศรม เพราะเห็นหน้าของตาเลียงที่ดูหมอง ๆ ซึ่งจริง ๆ แล้วปกติเป็นแบบนี้ อยู่แล้ว อย่างไรก็ตามฉากนี้ผู้แปลใช้วิธีแปลเอาความเพราะเห็นว่าหากแปลว่ามะพร้าวเผาจริง ผู้ชมต่างชาติอาจไม่เข้าใจว่าเกี่ยวข้องอะไรกับการสะเดาะเคราะห์ หรือสร้างอารมณ์ขันได้อย่างไร

ตามบริบทของประเทศไทย ในภาษาของตลกมักมีการกล่าวล้อเลียนนักแสดงที่เป็นโรค Achondroplasia ซึ่งเป็นโรคทางกรรมพันธุ์ (คันทรี่แมน, 2551) ซึ่งมีหน้าตาแบบเอ็ดดี้ ฟีน่ารัก ว่าเหมือนผลไม้ได้หลายชนิด ซึ่งชนิดที่สามารถสร้างอารมณ์ขันให้กับผู้ชมได้อีกชนิดคือ มะพร้าวเผา เนื่องจากเป็นผลไม้ที่คนไทยรู้จักกันดี จึงมีการนำมาเปรียบเทียบกับล้อเลียนเพื่อเป็นการ

สร้างอารมณ์ขันในบทภาพยนตร์ แต่สำหรับชาวตะวันตกแม้แปลว่า “coconut” ก็อาจไม่เข้าใจว่า
จะสามารถสร้างอารมณ์ขันได้

ตัวอย่างที่ 8

หลวงพี่เท่ง: ก็เหมือนกับเราปลูกทุเรียน เราก็จะได้ลูกทุเรียนเป็นสิ่งตอบแทน

It's like we grow durian tree, we'll get durian back in return.

ถ้าปลูกขนุน เราก็จะได้ลูกขนุน

If it's jackfruit tree, we'll get jackfruit.

เพี้ยน: ตอนที่เราปลูกถั่วงอก ทำไมเราได้ถั่วงอกล่ะครับ

But why green bean gives us bean sprout?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:46:30)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่ง ส่ง และเพี้ยน เดินกันอยู่ในวัด แล้วหลวงพี่เท่งทำการสอน
ตำนานให้กับโยมทั้งสอง ฉากนี้ มีการใช้ผลไม้ใกล้ตัวที่คนไทยรู้จักดี ไม่ว่าจะเป็นทุเรียน ขนุน ถั้ว
เขียว ถั้วอก ซึ่งเพี้ยนได้แย้งหลวงพี่เท่งว่าทำไมเราปลูกถั้วเขียวแต่เราได้ถั้วอก แม้ว่าในความเป็น
จริงถั้วเขียวและถั้วอกคือถั้วชนิดเดียวกันแต่มีลักษณะต่างกันจึงมีการเรียกชื่อที่ต่างกัน ในการเล่น
คำของมุกตลกนี้คือการใช้คำว่า ถั้ว สองครั้ง คือ “ถั้วเขียว” และ “ถั้วอก” ซึ่งหากเราได้ฟัง จะเกิด
อารมณ์ขันได้เพราะเป็นคำที่ขึ้นต้นว่าถั้วเหมือนกันแต่ต่างกันแค่คำลงท้าย ฉะนั้นทั้งสองคำนี้ฟัง
แล้วจึงมีความสัมพันธ์กันอยู่ และในการแปลฉากนี้ผู้แปลสามารถแปลได้ตามปกติตรงตัว ดูแล้ว
ผู้ชมเกิดอารมณ์ขันได้ในด้านความหมาย แต่อาจขาดอารมณ์ในเรื่องคำที่สัมพันธ์กัน เพราะใช้แค่
แค่คำว่า “green bean” กับ “bean sprout”

ตัวอย่างที่ 9

เฮียเส็ง: ลื้อเออะไรมาพูด อ้าวไม่ได้ติดนะ

อ๊วดูบอลมา 20 ปี ไม่เคยพลาดสักนัด อย่างนี้เรียกว่าติดหรือ

What are you talking about? I'm not addicted.

I've watched it for 20 years. Never miss a match! You call this addicted?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:47:50)

ฉากนี้เป็นฉากที่เฮียเส็งเถียงภรรยาหลังจากที่ภรรยาเฮียเส็งถามว่าติดบอลมากไปรีเปล่า
ใช้การแปลตรงตัวได้เลย โดยการสร้างอารมณ์ขันของมุกนี้คือการให้ความหมายแบบผิดธรรมชาติ
ซึ่งบอกว่าดูบอลมา 20 ปี แต่ไม่เคยพลาดสักนัด ถ้าให้เข้าใจกันโดยปกติทั่วไปถือว่าติดมาก เพราะดู

ตลอดทุกนัดเป็นเวลา 20 ปีมาแล้ว แต่เฮียตั้งคำถามกรรยาว่าอย่างนี้เรียกว่าคิดหรือ การตอบแบบ ผิดวิสัยคนทั่วไปจึงสามารถสร้างอารมณ์ขันได้ อย่างไรก็ตามผู้แปลใช้คำว่า “addict” ซึ่งถือว่าไม่ เป็นปัญหาในการเข้าใจ

ตัวอย่างที่ 10

กรรยาเฮียตั้ง: ดูฟุตบอลมา 20 ปี แสดงว่ารู้สิว่าทำไมสนามฟุตบอลถึงไม่เป็นวงกลม

Watching for 20 years, so you should know why the soccer field is not circular?

เฮียตั้ง: เอ้า ถ้ามันเป็นวงกลมแล้วมันจะเตะมุมได้ยังไงอะ

If it's circular, how can they kick from the corner?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:48:00)

สำหรับฉากนี้กรรยาเฮียตั้งถามแบบเล่นมุกแต่เฮียตั้งรู้ทัน จึงตอบกลับไปได้ทันที ใช้การ แปลตรงตัว ซึ่งตามบริบทที่ทุกคนเข้าใจเมื่อนึกถึงสนามฟุตบอลจะต้องมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมที่มีมุมอยู่สี่มุม ในการเตะลูกเตะมุมจะต้องที่มุมทั้งสี่ไม่มุมใดก็มุมหนึ่ง ซึ่งหากสนามฟุตบอลเป็น วงกลมก็จะมีมุมไว้สำหรับเล่นลูกเตะมุมได้นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 11

แม่หลวงพี่เท่ง: เฮีย แล้วตัดผมซะมั้งนะ ผมมันจะยาวแล้ว

Get your hair cut too. It's getting long now.

หลวงพี่เท่ง: ตัดมันก็สั้นนะเคะ

If I had it cut, it'll be short.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:16:34)

ฉากนี้เป็นฉากที่ย้อนไปสมัยที่หลวงพี่เท่งยังไม่ได้บวช แม่ของหลวงพี่เท่งบอกให้หลวงพี่ เท่งไปตัดผมที่ไว้จนยาว ฉากนี้ใช้การแปลตรงตัว

ตามบริบทแล้วเมื่อมีใครบอกอะไรมา หากอีกฝ่ายต้องการจะเถียงกลับมักจะมีเหตุผลที่ สมควรจนสามารถโต้แย้งกลับไปได้ แต่ในกรณีนี้นายเท่งได้เถียงกลับไปในแบบไม่เป็นเหตุผลที่แย้ง ได้ แต่กลับเป็นเหตุผลที่ใคร ๆ สามารถเข้าใจในสามัญสำนึกของคนทั่วไป คือ ถ้าตัดผม ๆ ก็จะสั้น หรือจะเป็นประโยคอื่น ๆ ที่ให้ความหมายในการเล่นมุกประเภทเดียวกัน เช่น ถ้าตากฝน ก็จะเปียก หรือ ถ้าผู้หญิงบวช จะได้เป็นชี ถ้าผู้ชายบวช จะได้เป็นพระ เป็นต้น จุดนี้เองกลับกลายเป็นการสร้าง อารมณ์ขันขึ้นมาได้

ตัวอย่างที่ 12

ส่ง: หลวงพี่ ทำไมไม่โผล่ขึ้นมาล่ะ

Sir, why don't you get out of the water?

หลวงพี่เท่ง: ก็ลมมันเย็น

The wind is cold!

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:24:55)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งกระโดดลงน้ำไปช่วยพ่อเพิ่มแล้วบังเอิญสงบหลุด หลวงพี่เท่งจึงไม่กล้าที่จะขึ้นขึ้นเต็มตัว ได้แต่โผล่จากน้ำมาครึ่งตัว ฉากนี้ใช้การแปลตรงตัว

บริบทในประโยคที่ว่า ลมมันเย็น นั้นเป็นวลีที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับกันจากโฆษณาเมื่อดับรรเทาอาการโรคผิวหนังทางโทรทัศน์ในประเทศไทยมานานแล้ว โดยที่ตัวละครในโฆษณาไม่กล้านั่งลงพร้อมให้เหตุผลว่าลมมันกำลังเย็นสบายจึงไม่อยากรนั่ง ซึ่งแท้จริงแล้วหากนั่งลงเกรงว่าจะเจ็บโรคผิวหนัง ด้วยความโด่งดังของวลีนี้จึงมีการนำมาใช้พูดเป็นข้ออ้างขณะกำลังทำสิ่งใดค้างอยู่แล้วไม่ยอมเปลี่ยนอิริยาบถอื่นนั่นเอง แต่ในกรณีของหลวงพี่เท่งได้เล่นมุขสลับกับโฆษณาคือ หลวงพี่เท่งนั่งอยู่แล้วไม่อยากรยืน แต่โฆษณายืนอยู่แล้วไม่อยากรนั่ง ซึ่งหากใช้คำว่า “I’m shy” หรือ “I’m naked” แทน อาจทำให้ผู้ชมต่างชาติเข้าใจได้มากกว่า อย่างไรก็ตามในบริบทนี้สำหรับผู้ชมต่างชาติคงยากที่จะเข้าใจถึงที่มาของมุขตลกที่แท้จริง

ตัวอย่างที่ 13

เพื่อนเจ้าสาว : นี่มันไปโดนอะไรมา

What the heck happened to her?

เจ้าสาว: ไวน์

Wine.

เพื่อนเจ้าสาว: เท่าไร

How much?

เจ้าสาว: สี่

Four.

เพื่อนเจ้าสาว: แก้วเหรอ

Glasses?

เจ้าสาว: ขวด

Bottles.

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:00:56)

ฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่มาได้สติ แล้วเพื่อน ๆ ช่วยกันประคองมาจากการนั่ง ซึ่งใช้วิธีสร้างอารมณ์ขันแบบตลกให้คิด เพราะผู้หญิงปกติหากดื่มไวน์สักสี่แก้วอาจเกิดอาการมึนเมาได้แล้ว เพื่อนเจ้าสาวจึงนึกว่าสี่แก้ว แต่ที่จริงแล้วเป็นสี่ขวด

เรื่องที่ดื่มไวน์หลายแก้วหรือหลายขวด คือ ในบริบทของไทย ปกติผู้หญิงจะไม่ถูกคาดหวังให้กินไวน์ได้หลายขวด จนเมามายน่าจะเป็นแก้วมากกว่า แต่ในกรณีนี้ผู้หญิงดื่มไปมากเกินธรรมดา จึงจับจุดนี้มาเป็นจุดสร้างอารมณ์ขันได้

ตัวอย่างที่ 14

เหมยลี่: เปิด แก้วได้มะ เราสองคนนะ โตมาด้วยกัน

Do you remember? We have grown together.

มีเพื่อนก็กลุ่มเดียวกัน

We had the same group of friends.

เรียน ก็โรงเรียนเดียวกัน

We attended the same schools.

จบมาทำงาน ก็ที่เดียวกัน

After graduation, we worked at the same place.

ถ้าจะมีผัว...

If you're gonna have a husband...

ก็คงต้องมี...

We will probably have---

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:03:20)

ฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่พูดกับเปิดในเรือนหอของวันที่เปิดแต่งงานโดยเกริ่นมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่ยังเริ่มคบกันแรก ๆ จนมาถึงประโยคที่ว่า “ถ้าจะมีผัว ก็คงต้องมี” โดยที่ยังไม่ทันได้พูดต่อ เปิดก็รีบจับหน้าเหมยลี่โอบกอดโต้ะ

บริบทของฉากนี้ให้ผู้ชมรับฟังความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งถ้าฟังต่อไป ผู้ชมจะต้องคิดต่อไปว่า “ถ้าจะมีผัว ก็คงต้องมี ผัวคนเดียวกัน” นั่นเอง จุดนี้จึงเป็นจุดที่สร้างอารมณ์ขันได้

ตัวอย่างที่ 15

เจ้านายของเหมยลี่ : เขายืนตากแดด รออยู่ข้างแผ่น โซลาร์เซลล์จนตัวดำจนเมียจำไม่ได้แล้ว

He's been baking in the sun, waiting for you near the solar cell paddle.

He's gotten too dark. His wife can't recognize him.

เหมยลี่: แหม เขาก็น่าจะรอในร่มนะกะ

Well, he should have waited in the shade.

(จากรถไฟฟ้ามาหามะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:11:00)

ในฉากนี้ เป็นฉากที่เหมยลี่มาทำงานสายแถมยังลืมน้ดลูกค้า จนโดนเจ้านายดุคำให้นี้ถึง ลูกค้าที่รออยู่ โดยพูดประชดว่าลูกค้ารออยู่กลางแจ้งจนตัวดำแล้วกระมัง

ตามบริบทที่บอกว่า ลูกค้ารอจนตัวดำ คือการประชดประชัน แต่เหมยลี่กลับพาซื้อตอบ กลับแบบชื่อ ๆ เหมือนไม่รู้ว่เจ้านายพูดประชด จึงเป็นการสร้างอารมณ์ขันได้

ตัวอย่างที่ 16

เหมยลี่: แล้วพี่เขาอยู่ไหนอะ

So where's he at?

เป็ด: พี่ต่ออยู่ข้างบน

He's up stairs.

เหมยลี่: แล้วแกอยู่ไหนอะ

What about you?

เป็ด: อยู่ข้างล่าง แต่ว่าอีกแป๊บนึงจะไปอยู่ข้างบนแล้วละ

Down stairs. But I'll be upstairs in a bit.

(จากรถไฟฟ้ามาหามะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:15:20)

ฉากนี้ เป็นฉากที่เหมยลี่โทรไปหาเป็ดโดยที่ไม่รู้ว่าขณะนั้นเป็ดกำลังมีอะไรกับสามีอยู่ ตามบริบทเหมือนเป็นการสนทนากันตามปกติแต่ประ โยคสุดท้ายเป็นการเฉลยหักมุมให้ผู้ชมรู้ว่า ข้างบนกับข้างล่างไม่ได้หมายถึงบนบ้าน แต่เป็นท่าทางในการมีเพศสัมพันธ์ จึงเป็นการสร้างอารมณ์ขันได้

ตัวอย่างที่ 17

พ่อเหมยลี่: หลานลื้อเป็นจิ้งจกรึไฉวะ

Is your grandchild a lizard or something?

มืออย่างที่ไหนดวะ มันไป โจ๊ะพริ้ม ๆ กันบนคาคฟ้าว

They were doing it at my rooftop!

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:17:25)

ฉากนี้เป็นฉากที่พ่อของเหมยลี่คุยกับลุง ที่หลานลุงไปแอบมีอะไรกับสาวใช้ของตน โดยพูดคำว่าโจ๊ะพริ้ม ๆ แทนคำว่า มีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสำหรับคนไทยจะรู้ว่าคำว่า โจ๊ะพริ้ม ๆ เป็นเนื้อเพลงลูกทุ่งที่แสดงถึงจังหวะสนุกสนาน ที่คิดต่อไปได้แบบสองแง่สองง่ามว่าคือการมีเพศสัมพันธ์ ในการเปลี่ยนผู้แปลจึงใช้การแปลเอาความเพราะไม่สามารถทับศัพท์คำว่า โจ๊ะพริ้ม ๆ ให้ผู้ชมต่างชาติเข้าใจได้ อย่างไรก็ตามคำว่า “doing it” สำหรับชาวต่างชาติคงเข้าใจได้ไม่ยาก

ตัวอย่างที่ 18

แม่ของลี่: เธอสองคนไปทำกันอีท่าไหน

What's your stance?

เจ็อน: ก็ทำมาตรฐานในครีမ်ม่า

Well, missionary, Grandma.

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:18:27)

ฉากนี้เป็นฉากที่ถูกจ้างของเหมยลี่กับเด็กเฝ้าหอของลุงแอบไปมีเพศสัมพันธ์กันบนคาคฟ้าวแล้วเหมยลี่ไปพบเข้า จึงเรียกทั้งคู่ลงมาให้คนทั้งบ้านสอบถามความเป็นมาเป็นไป

ในบริบทนี้คนฟังคือเจ็อนไม่เข้าใจสิ่งที่แม่ของเหมยลี่ถามจริงๆ ว่ามีความหมายอย่างไรจึงตอบผิดและทำให้กลายเป็นเรื่องขบขันไปได้ ในบริบทของไทยจะมีคำถามคำซึ่งสื่อได้สองอย่าง ถ้าผู้ฟังไม่ได้พิจารณาถึงคำถามที่ผู้พูดพยายามสื่อออกมา ผู้ฟังจึงเข้าใจผิดแล้วพอดตอบออกมาจึงได้ความหมายไปคนละเรื่อง มันจึงเกิดเป็นความตลก ในส่วนนี้จะเห็นได้ว่าผู้เขียนบทตั้งใจยกคำสองแง่สองง่ามขึ้นมาเพื่อให้เกิดความขำ

ตัวอย่างที่ 19

เหมยลี่: ไข่ป้า ตอนโทรหาแม่ แม่ด่าและเลยดี

When you call mom, did she give you a mouthful?

พ่อของเหมยลี่: แม่มีงไม่เท่าไรวะ แม่กูสิ อย่าให้รู้เชียว... ตาย

Your mom is nothing, but my mom on the other hand...

Once your grandma finds out, I'm dead.

(จากรถไฟฟ้ามาห่านะเธอ ช่วงเวลาที่ 01:30:00)

ในฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่ไปประกันตัวพ่อจากข้อหาเมาแล้วขับ ทั้งสองพูดคุยกันในรถระหว่างขับกลับบ้าน ซึ่งพ่อของเหมยลี่ไม่ได้กลัวแม่ของเหมยลี่ที่เป็นภรรยา แต่กลัวอาม่าของเหมยลี่ที่เป็นแม่ของตนมากกว่า โดยฉากที่ใช้การแปลตรงตัว

จุดที่สร้างอารมณ์ขึ้นอยู่ที่การเล่นคำว่า “แม่มึง” และ “แม่กู” ทั้งนี้เมื่อแปลแล้วยังสามารถเล่นคำได้เป็น “your mom” และ “my mom”

ตัวอย่างที่ 20

พ่อน้องนิม: น้องนิม สวัสดีคุณลุงหัวหน้าพ่อสติก

Nong Nim, greet your elders.

น้องนิม: สวัสดีครับ

Hello.

น้องนิม: คุณป้าด้วยใช่ไหมครับ

Auntie too, right? (Paa means aunt; elder sister of a parent.)

ลุงก็ต้องคู่กับป้าสิครับ สวัสดีครับ

Uncle has to be paired with Auntie. Hello.

(จากรถไฟฟ้ามาห่านะเธอ ช่วงเวลาที่ 01:40:17)

สำหรับฉากนี้เป็นฉากที่ลุงพานางเหมยลี่ มาเที่ยวงานที่บริษัทแล้วบังเอิญพบกับลูกน้องที่พาลูกชายเล็ก ๆ มาด้วย โดยบริบทในภาษาไทยนั้นคนที่ป้ามีภรรยาแล้วจะมีสรพนามที่เรียกกันเป็นคู่ เช่น ลุงคู่กับป้า ปู่คู่กับย่า หรือ ตาคู่กับยาย ลูกน้องของลุงจึงบอกให้ลูกชายตนเองสวัสดีโดยบอกว่า สวัสดีคุณลุงหัวหน้าพ่อสติก ซึ่งบังเอิญว่าหัวหน้าของพ่อชื่อว่า “ลุง” แต่ตามบริบทเด็กเข้าใจว่าลุงเป็นสรพนาม ด้วยมารยาทจึงสวัสดีพระเอกแล้วต่อด้วยสวัสดีนางเอกแต่เรียกนางเอกว่า คุณป้า ด้วยความเข้าใจว่าลุงจะต้องคู่กับป้า ซึ่งการใช้สรพนามที่เรียกกันเป็นคู่สำหรับชาวตะวันตกไม่ต่างกับประเทศไทยหากแต่เพียงในบทบรรยายภาษาอังกฤษไม่ได้ใส่คำอธิบายเพิ่มเติม ผู้ชมต่างชาติจึงอาจไม่เข้าใจในมุขนี้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์วัฒนธรรมที่มีผลต่อการแปล

สำหรับการวัฒนธรรมที่มีผลต่อการแปล ต้องวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งมากกว่าการแปลความหมายตรงตัวตามไวยากรณ์ โดยต้องตีความเพื่อให้เข้าใจความหมายของคำหรือสำนวน ความหมายอ้างอิง ความหมายโดยอุปมา และความหมายแฝงของบทต้นฉบับให้ได้ด้วย และควรศึกษาวัฒนธรรม แนวความคิด สิ่งแวดล้อม ฯลฯ อันเป็นฉากหลังของภาษาที่กำลังแปลโดยถี่ถ้วน โดยผู้วิจัยนำประเพณีของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างอารมณ์ขันมาวิเคราะห์กับตัวอย่างมุกตลกในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

หลวงพี่เท่ง: ดูหน้าโยมส่งสี แหมอินบุญปานเป็นขนมเบื้องเชียว

Look at your face. It's full merit.

โยมส่ง: อย่างนี้้อิ่มหรือหลวงพี่

Are you sure about that?

หลวงพี่เท่ง: อ้าว ทำเป็นเด้าหู้ยี้ไปเลย

Why do you make a face like that?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:01:10)

ฉากนี้เป็นฉากที่โยมส่งขับรถมารับหลวงพี่เท่งกลับไปวัด โดยระหว่างทางได้มีคนกลุ่มหนึ่งยืนโบกรถอยู่ข้างถนน หลวงพี่เท่งจึงบอกให้โยมส่งจอดรถเพื่อรับคนโบกรถกลุ่มนั้นขึ้นมา นั่งอย่างแออัดยัดเยียดในรถของโยมส่ง สร้างความไม่พอใจแก่โยมส่งยิ่งนัก แต่หลวงพี่เท่งกลับเก้งกวดทำนองว่าโยมส่งพอใจ เพื่อดักโยมส่งไม่ให้บ่นอะไรออกมา

ตามวัฒนธรรมไทยมักนำเอาของใกล้ตัวมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่เห็นได้ เช่นการแสดงออกทางใบหน้า หลวงพี่เท่งจึงเปรียบหน้าของโยมส่งในแง่บวกว่าบานเหมือนขนมเบื้องเพราะต้องการเล่นคำตามลักษณะที่บานของขนมเบื้อง แต่พอโยมแสดงสีหน้าไม่พอใจ หลวงพี่เท่งจึงได้เปรียบกับอาหารอีกชนิดคือเด้าหู้ยี้ ซึ่งสื่อความหมายกับอารมณ์ที่ไม่พอใจได้ เพราะเล่นคำพ้องรูปพ้องเสียงในคำว่า “ยี้” ได้ ซึ่งหากผู้แปลจะแปลว่า Pickled bean curd ซึ่งหมายถึงเด้าหู้ยี้ คงไม่สามารถสร้างอารมณ์ขันใด ๆ แต่ผู้ชมต่างชาติได้เลย ซึ่งถือเป็นภาวะการแปลไม่ได้ จึงต้องแปลเป็นอย่างอื่นเพื่อรักษาอารมณ์ขันเอาไว้ นั่นเอง อย่างไรก็ตามฉากนี้ใช้วัฒนธรรมด้านวัตถุเป็นตัวสร้างอารมณ์ขัน

ตัวอย่างที่ 2

ผู้หญิง: ใหนถอดหมวกซิ

Take your hat off!

ผู้ชาย: ไม่ถอด

No, I'm not.

ผู้หญิง: *I wanna count how many snakes on your head.*

อ้าวจะคูสิว่าบนหัวลื้อมีงูกี่ตัว

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:03:15)

ฉากนี้เป็นฉากที่มีขบวนการสนทนาและงานแต่งเดินสวนทางกันบนสะพานซึ่งได้มีการโต้เถียงกันระหว่างเจ้าของงานศพกับเจ้าบ่าวงานแต่ง โดยที่เจ้าบ่าวนั้นเป็นชายที่ค่อนข้างแก่แล้ว ดังนั้นเจ้าของงานศพจึงบอกให้ถอดหมวกเพื่อจะดูว่ามีงูกี่ตัวซึ่งหมายความว่าถึง สำนัก “เฒ่าหัวงู” ของไทยนั่นเอง อย่างไรก็ตามฉากนี้ใช้วัฒนธรรมด้านสังคมเพราะงูที่อยู่บนหัวของคนไทยหมายถึงคนเจ้าชู้แต่สำหรับชาวต่างชาติอาจมีความหมายอย่างอื่นได้

ตัวอย่างที่ 3

หลวงพี่เท่ง: ปัดโร้ เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แค่นี้ไม่น่าจะสามัคคีกันเลย

It's good to fight over such a petty matter, right?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:03:42)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งห้ามปรามไม่ให้ตัวแทนจากงานศพและงานแต่งงานทะเลาะกันบนสะพาน โดยเล่นมุกตลกแบบพูดสื่อความหมายตรงข้ามกับความจริงเหมือนเป็นการประชดประชัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้แปลเลือกแปลเพื่อที่จะเอาความซึ่งสื่อความหมายตามความเป็นจริง ไม่ได้แปลตรงตัวเพื่อเล่นมุกตลกให้เหมือนกับต้นฉบับที่พูดตรงข้ามความเป็นจริง โดยถือว่าฉากนี้ใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษาเป็นตัวสร้างอารมณ์ขัน

ตัวอย่างที่ 4

หลวงพี่เท่ง: ยังไง ๆ เราก็เป็นคนไทย เชื้อสายจีนด้วยกัน

By the way, we all are Thai...Chinese, too.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:03:45)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งไปช่วยไกล่เกลี่ย ความขัดแย้งระหว่างตัวแทนจากขบวนแห่สองขบวนที่มาขึ้นทะเลาะกันกลางสะพานข้ามคลองและเถียงกันว่าฝ่ายตนสมควรจะไปก่อน ซึ่ง

โดยปกติ เมื่อมีปัญหาทะเลาะกันระหว่างคนในประเทศ มักมีคำพูดว่าอย่างไรก็ตามเราทุกคนล้วนเป็นคนไทยเหมือนกัน เป็นคนชาติเดียวกันไม่ควรจะทะเลาะเบาะแว้งกันเอง แต่เมื่อหลวงพี่เท่งหันไปมองคู่มือของเจ้าบ่าว แล้วพบว่าเป็นคนจีนเนื่องจากแต่งชุดไว้ทุกงานศพตามแบบประเพณีจีน จึงแสดงอาการตกใจ แล้วจึงพูดแก้เกี้ยวว่า เชื้อสายจีนค่อท่าย ฉากนี้ถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านสังคมในการสร้างอารมณ์ขัน

ตัวอย่างที่ 5

หลวงพี่เท่ง: ปากห้อยเต็มสะพานเลนนะโยม

Your lips are hanging out.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:04:54)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งเคลียร์ปัญหาระหว่างขบวนงานศพกับขบวนขันหมากงานแต่งเรียบร้อยแล้วจึงเรียกโยมส่งให้กลับวัด

ในฉากนี้ ฉายาปากห้อยของนักแสดง อาจไม่สามารถสร้างอารมณ์ขันแก่ผู้ชมชาวตะวันตก เพราะไม่ได้สัมผัสกับมุกตลกล้อเลียนที่ตลกไทยนิยมนำจุดด้อยของนักแสดงตลกมาล้อเลียนเพื่อให้เกิดเป็นความตลกที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น โน้ต เชิญยิ้ม มีลักษณะค้อยที่มักถูกล้อเลียนคือ ปากห้อย เมื่อมีการนำมาล้อในเนื้อเรื่องจึงทำให้สร้างอารมณ์ขันให้กับผู้ชมได้ แต่ผู้ชมตะวันตกที่ไม่ได้ทราบลักษณะค้อยของโน้ต เชิญยิ้มมาก่อนคงไม่อาจเกิดอารมณ์ขันได้ อีกทั้งวัฒนธรรมตะวันตกไม่นิยมการนำเอาปมด้อยของผู้อื่นมาล้อเลียนเพื่อสร้างอารมณ์ขัน อย่างไรก็ตามถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านสังคมมาสร้างอารมณ์ขัน

ตัวอย่างที่ 6

หลวงพี่เท่ง : นี่คือนะที่แค่จีวร ถ้าสบงหลุดล่ะก็ ฝนตกแน่

It's lucky that it's just the robe not the lower garment.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:09:10)

ฉากนี้เป็นฉากที่โยมส่งปิดประตูหนีจีวรหลวงของพี่เท่งติดรถแล้วแล่นรถออกไป ทำให้จีวรหลวงพี่เท่งหลุดไปกับรถ ซึ่งตามวัฒนธรรมไทยมีความเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์เบื้องบนสามารถรู้เห็นการกระทำของมนุษย์ได้ ฉะนั้นหากใครทำอะไรที่ไม่เหมาะสมไม่ควร สิ่งศักดิ์สิทธิ์อาจแสดงความไม่พอใจผ่านฟ้าฝนได้ เช่น ทำให้เกิดฟ้าผ่า หรือ ฝนฟ้าคะนอง ฉากนี้หากหลวงพี่เท่งต้องแก้ผ้า ล่อนจ้อน คงถือเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรจนอาจทำให้สวรรค์เบื้องบนเกิดความไม่พอใจจนทำให้ฝนตกได้นั่นเอง ความจริงในฉากนี้มีการใช้วัฒนธรรมทั้งทางด้านวัตถุคือ สบงและจีวร รวมไปถึง

วัฒนธรรมทางด้านศาสนาและประเพณี แต่ทางผู้แปลไม่สามารถแปลเรื่องฝนตกให้ผู้ชมเข้าใจได้ในพื้นที่จำกัดจึงตัดส่วนวัฒนธรรมทางด้านศาสนาและประเพณีไป ดังนั้นจากนี้จึงใช้เพียงวัฒนธรรมทางด้านวัตถุในการแปลเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 7

ลุง: เฮ้ย ไอ้หนุ่มเอ็งจะกินหมดนั่นเลยหรอวะ ไอ้หนุ่ม

Hey! Are you gonna drink all of those?

เพื่อน: ห้ามดื่มเกินวันละสองขวด เนี่ยเพียงแค่ขวดละหนึ่งเท่านั้นเอง

Don't drink more than two bottles a day. This is just a bottle each.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:10:37)

จากนี้เป็นฉากที่เพื่อนหยิบเอาเครื่องดื่มบำรุงกำลังมากมายหลายยี่ห้อ แล้วผสมลงในภาชนะยี่ห้อละขวด โดยที่เพื่อนอ่านคำเตือนจากฉลากข้างขวดทุกขวดว่า ห้ามดื่มเกินวันละสองขวด ซึ่งเพื่อนได้ทำตามที่ฉลากข้างขวดแนะนำ โดยใส่ยี่ห้อละหนึ่งขวดแต่หลายยี่ห้อจึงเป็นหลายขวด ในที่สุดก็มีอาการคลื่นไส้ไม่ได้สติจากการดื่มเกินขนาด

มุกตลกนี้เป็นการล้อเลียนโฆษณาเครื่องดื่มบำรุงกำลังหลายยี่ห้อในทีวี ที่มักจะกล่าวประโยคทิ้งท้ายว่า “ห้ามดื่มเกินวันละสองขวด โปรดอ่านคำเตือนบนฉลากก่อนดื่มทุกครั้ง” ซึ่งในวัฒนธรรมไทยเราต่างคุ้นเคยกับประโยคนี้นี้ดี แต่สำหรับชาวตะวันตก ในโฆษณาเครื่องดื่มบำรุงกำลังอาจไม่มีประโยคที่ได้ยินติดหูเหมือนในประเทศไทย จึงไม่อาจสร้างอารมณ์ขันได้เต็มที่ อย่างไรก็ตามฉากนี้เป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 8

ลูกชายพ่อเพิ่ม : อู้หู ดีจังพ่อเพิ่ม ไวพาดันมาเที่ยวใหม่นะ

All right. This place is cool.

พ่อเพิ่ม: ดีพอมิ่งนะสิ หูจะกลายเป็นหอยอยู่แล้ว

Cool? I'm gonna be deaf soon.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:18:26)

จากนี้เป็นฉากที่พ่อเพิ่มพาลูกชายไปในผับแห่งหนึ่ง โดยที่พ่อเพิ่มพูดว่า “หูจะกลายเป็นหอยอยู่แล้ว” จะเห็นได้ว่าในที่นี้เป็นการเล่นมุกเล่นคำไปด้วยโดยเล่นที่พยัญชนะ “ห” ทำให้เกิดอารมณ์ขันได้ แต่ในบทแปลภาษาอังกฤษ การเล่นคำนี้ไม่สามารถแปลออกมาให้ได้วรรค

เดียวกับภาษาด้นฉบับได้จึงใช้การแปลเอาความ อย่างไรก็ตามฉากนี้ถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 9

เพิ่ม: ภูให้มึงไปหาไอ้ต๋วย อบต.ต๋วย ไม่ได้ให้มึงมาหาต๋วยคนอื่นเค้า

I told you to find Tui, Mr. Tui. Not other people's ass!

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:18:50)

ฉากนี้เป็นคำที่มีความหมายสองนัย และเนื่องจากข้อจำกัดของเวลาและพื้นที่ได้จอภาพผู้แปลจึงแปลได้แค่ให้ตรงกับสิ่งที่ตัวละครทำคือมองกันผู้ชายคนอื่นโดยไม่สามารถอธิบายคำว่าต๋วยได้ ซึ่งใช้คำที่พ้องรูปและเสียงแต่ต่างความหมาย คำว่าต๋วย เป็นได้ทั้งชื่อคนในภาษาไทย และยังเป็นศัพท์แสลงในภาษาไทยซึ่งหมายถึงการร่วมเพศทางประตูลังของผู้ชายกับผู้ชายอีกด้วย หลังจากเพิ่มสิ่งลูกชายมองหาคนชื่อต๋วย ลูกชายจึงเข้าใจผิดว่าพ่อเพิ่มสั่งให้ตนมองหากันผู้ชาย โดยฉากนี้เป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 10

ส่ง: หลวงพี่จะจำวัดแล้ว

Father is going to bed.

เพี้ยน: หลวงพี่มาอยู่ตั้งหลายวัน ยังจำวัดไม่ได้อีกเหรอ

He's here for days but still can't remember where is his bed?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:22:00)

ฉากนี้ใช้คำที่พ้องรูปและเสียงแต่ต่างความหมาย โดยคำว่า “จำวัด” ในภาษาของพระหมายถึงเข้านอน แต่เพี้ยนเข้าใจคำว่าวัดนี้ว่า “วัดที่เป็นสถานที่” เพี้ยนจึงบอกว่าหลวงพี่มาอยู่ตั้งหลายวัน ยังจำวัดที่เป็นสถานที่ไม่ได้อีก โดยฉากนี้เป็นการใช้วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการเล่นคำในภาวะการแปลไม่ได้เพราะเป็นคำที่มีความหมายสองนัยคือเป็นทั้งคำพ้องรูปและพ้องเสียง (Homograph, Homonym) ดังนั้นฉากนี้ถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 11

ภรรยาตาเลียง: ถ้าไม่มีหูเนี่ยนะ แกนี่มันปลาไหลซัด ๆ เลยนะเนี่ย!

If no ears, you are an eel for sure!

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:25:03)

ฉากนี้เป็นฉากที่ตาเลียง เพิ่งกลับมาถึงบ้านตอนเช้าแล้วพบกับภรรยาตนเองแล้วภรรยาตาเลียงเห็นสภาพที่ยังเมาค้าง ประกอบกับใบหน้าของตาเลียงจึงได้เหินบนสามีนตนเองดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

วัฒนธรรมตลกไทยนิยมการนำบุคคลไปเปรียบเทียบกับสัตว์เพื่อทำการล้อเลียนสร้างอารมณ์ขัน ยิ่งเป็นปมด้อยแล้วยิ่งทำให้สร้างอารมณ์ขันได้มากขึ้น เช่น เดียวกับการเปรียบเทียบตาเลียงว่า ถ้าไม่มีหู หน้าตาจะเหมือนปลาไหลมาก แต่ในวัฒนธรรมต่างชาติกลับไม่นิยมนำปมด้อยของคนมาสร้างอารมณ์ขัน อย่างไรก็ตามฉากนี้ถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านวัตถุ

ตัวอย่างที่ 12

ส่ง: มารู้ไหมกูเป็นใคร

Don't you know who I am?

สายัณห์: ถั่วแระสิ

You are Thua-Rae.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:28:41)

ฉากนี้เป็นฉากที่โยมส่งเปิดประตูห้องน้ำแล้วพบกับสายัณห์โดยบังเอิญ โดยฉากนี้ใช้เด็กที่มีอาการดาวน์ซินโดรมมาแสดงเพื่อสร้างอารมณ์ขัน ซึ่งในสังคมไทยได้รับความนิยมน้อยอย่างต่อเนื่อง เพราะคำตอบที่ได้จากเด็กพิเศษเหล่านี้เรามักจะคาดไม่ถึงเสมอ และหลายครั้งคำตอบที่ได้มักไม่ตรงกับคำถามจึงทำให้เกิดอารมณ์ขันได้ อย่างไรก็ตามในวัฒนธรรมตะวันตกไม่นิยมนำความพิการมาเป็นตัวสร้างอารมณ์ขันเพราะถือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ควรเคารพสิทธิความเป็นมนุษย์ ดังนั้นในมุขนี้จึงอาจไม่สามารถสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้ชมชาวตะวันตกได้ โดยฉากนี้ถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านสังคม

ตัวอย่างที่ 13

หลวงพี่เท่ง: เออะอะอะไร ก็หงส์แดง ทำไมโยมไม่คิดถึงอาร์เซนอล

Everything on Liverpool! Why don't you think of Arsenal?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:37:47)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งกำลังเตือนสติเฮียเลี้ยงที่กำลังจะกระโดดตีหมาตัวตายเนื่องจากเสียพนันฟุตบอลจนหมดตัว โดยหลวงพี่เท่งพูดเหมือนสอนธรรมะโดยไม่สนับสนุนให้พนันฟุตบอลแต่สุดท้ายกลับแนะนำให้พนันอีกทีมหนึ่งแทน ฉากนี้เป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษาเนื่องจากหากเป็นการพูดสั่งสอนโดยทั่วไปตามปกติจะไม่พูดเช่นนั้น

ตัวอย่างที่ 14

สม: คูชิ หน้าตาก็ดูคล้ำ ๆ เหมือนมะพร้าวเผา ยังไงชอบกลเลยนะกะ

Look at you. Your face is dark with bad omen.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:45:05)

สำหรับฉากนี้เป็นฉากที่เพื่อนบ้านชื่อสม มาทักทายตาเลียงที่บ้าน โดยชักชวนให้ไป สะเดาะเคราะห์ที่อาศรม เพราะเห็นหน้าของตาเลียงที่ดูหมอง ๆ ซึ่งจริง ๆ แล้วปกติเป็นแบบนี้ อยู่แล้ว เนื่องจากเป็นโรค Achondroplasia ซึ่งเป็นโรคทางกรรมพันธุ์ (คันทรี่แมน, 2551)

วัฒนธรรมตลกไทยนิยมการนำบุคคลไปเปรียบเทียบกับสิ่งของเพื่อทำการล้อเลียนสร้าง อารมณ์ขัน ยิ่งเป็นปมด้อยแล้วยิ่งทำให้สร้างอารมณ์ขันได้มากขึ้น เช่น เดียวกับการเปรียบเทียบ ใบหน้าตาเลียงกับลูกมะพร้าวเผา แต่ในวัฒนธรรมต่างชาติกลับไม่นิยมนำปมด้อยของคนมาสร้าง อารมณ์ขัน ดังนั้นจุดนี้ผู้ชมต่างชาติอาจไม่ตลกไปด้วย ดังนั้นผู้แปลจึงไม่ได้กล่าวถึงมะพร้าวเผา ในภาษาแปลแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบนี้ถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางคำนินทา

ตัวอย่างที่ 15

หลวงพี่เท่ง: ก็เหมือนกับเราปลูกทุเรียน เราก็จะได้ลูกทุเรียนเป็นสิ่งตอบแทน

It's like we grow durian tree, we'll get durian back in return.

ถ้าปลูกขนุน เราก็จะได้ลูกขนุน

If it's jackfruit tree, we'll get jackfruit.

พี่ยน: ตอนที่เราปลูกถั่วเขียว ทำไมเราไม่ได้ถั่วงอกล่ะครับ

But why green bean gives us bean sprout?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:46:30)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งสอนธรรมะ ให้กับโยมส่งและโยมเพี้ยนฟัง โดยพูดถึงเรื่อง การทำดีได้ดี ทำอย่างไรก็จะได้ผลตอบแทนอย่างนั้น ฉากนี้ มีการใช้ผลไม้ใกล้ตัวที่คนไทยรู้จักดี ไม่ว่าจะเป็นทุเรียน ขนุน ถั่วเขียว ถั่วงอก ซึ่งพี่ยนได้แย้งหลวงพี่เท่งว่าทำไมเราปลูกถั่วเขียวแต่เรา ได้ถั่วงอก แม้ว่าในความเป็นจริงถั่วเขียวและถั่วงอกคือถั่วชนิดเดียวกันแต่มีลักษณะต่างกันจึงมีการ เรียกชื่อที่ต่างกัน โดยวัฒนธรรมของไทยมักนำเรื่องราวใกล้ตัวมาใช้ เช่นการเกษตร เราเลือกเอา ต้นไม้ใกล้ตัวมาเปรียบเทียบ ได้ว่าปลูกอะไรได้ออย่างนั้น โดยฉากนี้ใช้วัฒนธรรมทางด้านวัตถุเพราะ มีการนำผักผลไม้มาเป็นตัวเปรียบเทียบ

ตัวอย่างที่ 16

เฮียเฮีย: ลือเออะไรมาพูด อ้าวไม่ได้คิดนะ

อ้าวดูบอลมา 20 ปี ไม่เคยพลาดสักนัด อย่างนี้เรียกว่าติดเหร

What are you talking about? I'm not addicted.

I've watched it for 20 years. Never miss a match! You call this addicted?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:47:50)

ฉากนี้เป็นฉากที่เฮียเฮียเถียงภรรยาหลังจากที่ภรรยาเฮียเฮียถามว่าติดบอลมากไปรีเปล่า
ใช้การแปลตรงตัวได้เลย โดยการสร้างอารมณ์ขันของมุกนี้คือการให้ความหมายแบบผิดธรรมชาติ
ซึ่งบอกว่าดูบอลมา 20 ปี แต่ไม่เคยพลาดสักนัด ถ้าให้เข้าใจกันโดยปกติทั่วไปถือว่าติดมาก
เพราะดูตลอดทุกนัดเป็นเวลา 20 ปีมาแล้ว แต่เฮียเฮียเถียงกับถามภรรยาว่าอย่างนี้เรียกว่าติดเหร
การตอบแบบผิดวิสัยคนทั่วไปจึงสามารถสร้างอารมณ์ขันได้ โดยฉากนี้เป็นการใช้วัฒนธรรม
ทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 17

ภรรยาเฮียเฮีย: ดูฟุตบอลมา 20 ปี แสดงว่ารู้สิว่าทำไมสนามฟุตบอลถึงไม่เป็นวงกลม

Watching for 20 years, so you should know why the soccer field is not circular?

เฮียเฮีย: เอ้า ถ้ามันเป็นวงกลมแล้วมันจะเตะมุมได้ยังไงอะ

If it's circular, how can they kick from the corner?

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 00:48:00)

สำหรับฉากนี้ภรรยาเฮียเฮียและเฮียเฮียกำลังชมการถ่ายทอดสดฟุตบอลอยู่ที่บ้าน จู่ ๆ
ภรรยาถามปัญหาแบบเล่นมุกขึ้นมา แต่เฮียเฮียรู้ทัน จึงตอบกลับไปได้ทันที โดยฉากนี้เป็นการใช้
วัฒนธรรมทางด้านวัตถุในการพูดถึงลักษณะของสนามฟุตบอลโดยทั่วไปต้องเป็นรูปสี่เหลี่ยม
โดยหากมีลักษณะเป็นวงกลม จะไม่มีมุมให้เตะลูกเตะมุมได้

ตัวอย่างที่ 18

หลวงพี่เท่ง: แล้วเนี่ยตกลงจะไม่ให้เขามาเรียนแล้วใช่ไหม

Well, you are not let him study anymore, right?

พ่อของสายัณห์: อ้อ ผมทานข้าวเรียบร้อยแล้วครับ

Yeah I'm done with my dinner.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:04:01)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งคุยกับพ่อของสายัณห์ โดยฉากนี้ใช้วิธีการเล่นตลกกับสามัญสำนึกโดยตีความประสบการณ์ ตรรกะ หรือแสดงความคิดเห็นให้ผิดจากที่รับรู้กันโดยทั่วไป คือการแหวกกฎเกณฑ์ที่ยอมรับของสังคม อันถือเป็นการแหวกกฎ “ต้องห้าม” ของสังคม ซึ่งโดยปกติแล้วจะมีคนเพียง 2 ประเภทในสังคมเท่านั้นที่ได้รับการยกเว้นให้ฝ่าฝืนกฎสามัญสำนึกของสังคมนี้ได้ คือ คนบ้าและเด็ก ปกติแล้วการล้อเลียนเรื่องของสามัญสำนึกนี้จะเรียกกันว่าเป็นตลกไร้สาระ (absurd) หมายถึง การเล่นตลกกับความคิดที่เป็นไปไม่ได้ หรือกล่าวเกินจริงซึ่งในฉากนี้คนที่เล่นพ่อของสายัณห์มีลักษณะที่ไม่เต็มเต็งจึงสามารถตอบคำถามหลวงพี่ได้แบบ ไม่ตรงคำถามเลย ซึ่งตามวัฒนธรรมตะวันตกไม่นิยมนำความบกพร่องทางสมองมาเป็นเรื่องการสร้างอารมณ์ขัน อย่างไรก็ตามฉากนี้ใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 19

แม่หลวงพี่เท่ง: จะกินให้มันได้อะไรขึ้นมามี เมามเหมือนยังกะหมาทุกวัน

You're drunk and become a dog.

พ่อหลวงพี่เท่ง: ยอมรับแล้วนะสิ ว่ามีผิวเป็นหมา

Now you accept that you're a dog's wife.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:15:40)

ฉากนี้เป็นฉากที่แม่ของหลวงพี่เท่งพูดว่าสามีตนเองที่เอาแต่ดื่มเหล้าทุกวันจนเหมือนสุนัขแล้ว ซึ่งทางฝ่ายสามีจึงใช้การพูดย้อนกลับไปโดยบอกว่าถ้าเช่นนั้นภรรยาตนก็มีสามีเป็นสุนัข โดยในวัฒนธรรมไทยมักเปรียบคนกับสุนัขในทางที่ไม่ดี โดยนิยมเปรียบคนเมาว่าเหมือนหมาเพราะคนเมามากเดินไม่ปกติ บ้างก็ล้มลุกคลุกคลานจนเหมือนสุนัขที่เดินสืงา แต่ในวัฒนธรรมตะวันตกอาจไม่ได้เปรียบคนเมาเหมือนกับสุนัข ผู้ชมชาวตะวันตกจึงอาจไม่เข้าใจในการเปรียบเทียบนี้ได้ ฉากนี้จึงถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางสังคม

ตัวอย่างที่ 20

แม่หลวงพี่เท่ง: เฮ้ย แล้วตัดผมซะมั่งนะ ผมมันยาวแล้ว

Get your hair cut too. It's getting long now.

หลวงพี่เท่ง: ตัดมันก็สั้นนะเคะ

If I had it cut, it'll be short.

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:16:34)

ฉากนี้เป็นฉากที่ย้อนไปสมัยที่หลวงพี่เท่งยังไม่ได้บวช แม่ของหลวงพี่เท่งบอกให้หลวงพี่เท่งไปตัดผมที่ไวยงยาว แต่หลวงพี่เท่งเถียงกลับไปทันทีแบบไม่เป็นเหตุผลที่แย้งได้ แต่กลับเป็นเหตุผลที่ใคร ๆ สามารถเข้าใจในสามัญสำนึกของคนทั่วไป คือ ถ้าตัดผม ๆ ก็จะมีสั้น หรือจะเป็นประโยชน์อื่น ๆ ที่ให้ความหมายในการเล่นมุขประเภทเดียวกัน เช่น ถ้าตาคน ก็จะเป๊ยก หรือถ้าผู้หญิงบวช จะได้เป็นชี ถ้าผู้ชายบวช จะได้เป็นพระ เป็นต้น จุดนี้เองกลับกลายเป็นการสร้างอารมณ์ขันขึ้นมาได้ โดยฉากนี้เป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 21

ส่ง: หลวงพี่ ทำไมไม่โผล่ขึ้นมาล่ะ

Sir, why don't you get out of the water?

หลวงพี่เท่ง: ก็ลมมันเย็น

The wind is cold!

(จากหลวงพี่เท่ง ภาค 1 ช่วงเวลาที่ 01:24:55)

ฉากนี้เป็นฉากที่หลวงพี่เท่งกระโดดลงน้ำไปช่วยพ่อเพิ่มแล้วบังเอิญสบงหลุด หลวงพี่เท่งจึงไม่กล้าที่จะขึ้นขึ้นเต็มตัว ได้แต่โผล่จากน้ำมาครึ่งตัว แล้วปฏิเสธไม่กล้าขึ้นขึ้นมาโดยประโยคที่ว่า “ลมมันเย็น” นั้นเป็นวลีที่ได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักกันจากโฆษณาเม็คบรเรทาอาการโรคผิวหนังโรทักสันในประเทศไทยมานานแล้ว โดยที่ตัวละครในโฆษณาไม่กล้านั่งลงพร้อมให้เหตุผลว่าลมมันกำลังเย็นสบายจึงไม่อยากจะนั่ง ซึ่งแท้จริงแล้วหากนั่งลงเกรงว่าจะเจ็บโรคผิวหนังด้วยความโด่งดังของวลีนี้จึงมีการนำมาใช้พูดเป็นข้ออ้างขณะกำลังทำอะไรค้างอยู่แล้วไม่อยากจะเปลี่ยนอิริยาบถอื่นนั่นเอง แต่ในกรณีของหลวงพี่เท่งได้เล่นมุขสลับกับโฆษณาคือ หลวงพี่เท่งนั่งอยู่แล้วไม่อยากจะขึ้น แต่โฆษณายืนอยู่แล้วไม่อยากจะนั่ง

อย่างไรก็ตามในบริบทนี้สำหรับผู้ชมต่างชาติคงยากที่จะเข้าใจถึงที่มาของมุขตลกที่แท้จริง และรวมไปถึงคนไทยรุ่นใหม่ที่ไม่ทันกับโฆษณานี้แล้วเช่นกัน โดยฉากนี้ถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 22

เพื่อนเจ้าสาว : นีมันไปไหนอะไรมา

What the heck happened to her?

เจ้าสาว: ไวน์

Wine.

เพื่อนเจ้าสาว: เท่าไร

How much?

เจ้าสาว: สี่

Four.

เพื่อนเจ้าสาว: แก้วหรือ

Glasses?

เจ้าสาว: ขวด

Bottles.

(จากรถไฟฟ้ามาหานคร ช่วงเวลาที่ 00:00:56)

ฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่มาได้สติ แล้วเพื่อน ๆ ช่วยกันประคองมาจากรถไฟฟ้า ซึ่งใช้วิธีสร้างอารมณ์ขันแบบลวงให้คิด เพราะผู้หญิงปกติหากดื่มไวน์สักสี่แก้วอาจเกิดการมึนเมาได้แล้ว เพื่อนเจ้าสาวจึงนึกว่าสี่แก้ว แต่ที่จริงแล้วเป็นสี่ขวด

ในส่วนของมุกนี้ ผู้หญิงในวัฒนธรรมตะวันตกมองเรื่องการดื่มเหล้าเป็นเรื่องปกติ แต่ในทางกลับกัน วัฒนธรรมไทยมักคาดหวังว่าผู้หญิงมักจะดื่มเหล้าได้ไม่มาก แต่ในเนื้อเรื่องกลับให้ผู้หญิงดื่มเหล้าไปมาถึง สี่ขวด จึงถือเป็นการสร้างอารมณ์ขันได้ ในขณะที่ผู้ชมต่างชาติอาจไม่รู้สึกละอายก็เป็นได้ โดยฉากนี้ใช้วัฒนธรรมทางด้านสังคม

ตัวอย่างที่ 23

เหมยลี่: เปิด แก้วได้มะ เราสองคนนะ โตมาด้วยกัน

Do you remember? We have grown together.

มีเพื่อนก็กลุ่มเดียวกัน

We had the same group of friends.

เรียน ก็โรงเรียนเดียวกัน

We attended the same schools.

จบมาทำงาน ก็ที่เดียวกัน

After graduation, we worked at the same place.

ถ้าจะมีผัว...

If you're gonna have a husband...

ก็คงต้องมี...

We will probably have---

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:03:20)

ฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่พูดกับเปิดในเรือนหอของวันที่เปิดแต่งงานโดยเกริ่นมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่ยังเริ่มคบกันแรก ๆ จนมาถึงประโยคที่ว่า “ถ้าจะมีผัว ก็คงต้องมี” โดยที่ยังไม่ทันได้พูดต่อเปิดก็รีบจับหน้าเหมยลี่โขกกับโต๊ะ โดยฉากนี้ใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 24

ลุง: เปิดกระโปรงหน่อย กระโปรงรถนะ ไม่ใช่กระโปรงคุณ

Lift up the skirt. I mean car's, not yours.

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:08:01)

ฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่รถเสียอยู่ข้างถนนและลุงซึ่งเห็นเหตุการณ์อยู่จึงเข้ามาช่วยซ่อมรถให้ จึงบอกให้เหมยลี่เปิดกระโปรงรถแต่พูดไม่หมด เพราะคำว่ากระโปรงรถซึ่งเป็นข้างหน้าควรแปลว่า hood หรือ bonnet แต่ผู้แปลกลับเล่นคำตามมุกตลกไทยที่เป็นคำพ้องเสียงว่ากระโปรง โดยใช้คำว่า “skirt” ซึ่งการที่นางเอกเข้าใจผิดนึกว่าเป็นกระโปรงที่ตนเองนุ่งจะทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ขันได้ แต่หากผู้ชมต่างชาติไม่รู้ว่ “car's skirt” คืออะไร ก็อาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจในมุกตลกที่แปลไว้นี้ได้เช่นกัน

ในการที่จะให้ผู้ชมึงเปิดกระโปรงในวัฒนธรรมไทยถือว่าเป็นเรื่องไม่สมควร แต่ทางตะวันตกดูเป็นเรื่องที่ไม่ถือสาสักเท่าไร พอมาเล่นคำพ้องรูปพ้องเสียง (homograph and homonym)

จึงดูเป็นการสร้างอารมณ์ขันที่ค่อนข้างตลกได้สำหรับวัฒนธรรมไทย อย่างไรก็ตามจากนี้ถือว่าใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 25

เจ้านายของเหมยลี่ : เขายืนตากแดด รอยู่อ้างแผ่นโซล่าเซลล์จนตัวดำจนเมียจำไม่ได้แล้ว

He's been baking in the sun, waiting for you near the solar cell paddle.

He's gotten too dark. His wife can't recognize him.

เหมยลี่: แหม เขาก็น่าจะรอในร่มนะคะ

Well, he should have waited in the shade.

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:11:00)

ในฉากนี้ เป็นฉากที่เหมยลี่มาทำงานสายแถมยังลืมนัดลูกค้า จนโดนเจ้านายดุคำให้ถึงลูกค้าที่รออยู่ โดยพูดประชดว่าลูกค้ารออยู่กลางแจ้งจนตัวดำแล้วกระมัง โดยที่ฉากนี้ถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านสภาพแวดล้อม เพราะสำหรับในประเทศไทยหากบอกว่าออกไปยืน “กลางแจ้ง” จะหมายถึงต้องเผชิญกับความร้อนของแสงแดด แต่การออกไปยืนกลางแจ้งของวัฒนธรรมอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศไทย อาจหมายถึงออกไปยืนแล้วพบกับความหนาวเหน็บก็เป็นได้

ตัวอย่างที่ 26

เหมยลี่: แล้วพี่เขาอยู่ไหนอะ

So where's he at?

เปิด: พี่ตั๋ยอยู่ข้างบน

He's up stairs.

เหมยลี่: แล้วแกอยู่ไหนอะ

What about you?

เปิด: อยู่ข้างล่าง แต่ว่าอีกแป๊บนึงจะไปอยู่ข้างบนแล้วละ

Down stairs. But I'll be upstairs in a bit.

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:15:20)

ฉากนี้ เป็นฉากที่เหมยลี่โทรไปหาเปิด โดยที่ไม่รู้ว่าขณะนั้นเปิดกำลังมีอะไรกับสามีอยู่ ตามบริบทเหมือนเป็นการสนทนากันตามปกติแต่ประโยคสุดท้ายเป็นการเฉลยหักมุมให้ผู้ชมรู้ว่าข้างบนกับข้างล่าง ไม่ได้หมายถึงบนบ้าน แต่เป็นท่าทางในการมีเพศสัมพันธ์ ด้วยการใช้ภาษาที่สื่อความหมายแบบสองแง่สองงามจึงถือเป็นการสร้างอารมณ์ขันได้ โดยฉากนี้ถือเป็นการใช้

วัฒนธรรมทางด้านภาษา ซึ่งเมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วก็สามารถเข้าใจความหมายตรงกับต้นฉบับได้ไม่ยาก

ตัวอย่างที่ 27

พ่อเหมยลี่: หลานลื้อเป็นจิ้งจกรึไหงะ

Is your grandchild a lizard or something?

มืออย่างที่ไหนดะ มันไป โจ๊ะพริ้ม ๆ กันบนคาคฟ้าอ้าว

They were doing it at my rooftop!

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:17:25)

ฉากนี้เป็นฉากที่พ่อของเหมยลี่คุยกับลุง ที่หลานลุงไปแอบมีอะไรกับสาวใช้ของตน โดยพูดคำว่า “โจ๊ะพริ้ม ๆ” แทนคำว่า มีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสำหรับคนไทยจะรู้ว่าคำว่า โจ๊ะพริ้ม ๆ เป็นเนื้อเพลงลูกทุ่งที่แสดงถึงจังหวะสนุกสนาน ที่คิดต่อไปได้แบบสองแง่สองง่ามว่าคือการมีเพศสัมพันธ์ ในการแปลนี้ผู้แปลจึงใช้การแปลเอาความเพราะไม่สามารถทับศัพท์คำว่า โจ๊ะพริ้ม ๆ ให้ผู้ชมต่างชาติเข้าใจได้ โดยที่ฉากนี้เป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 28

แม่ของลี่: เธอสองคนไปทำกันอีท่าไหน

What's your stance?

เจี้ยน: ก็ทำมาตรฐานไคร้รับมา

Well, missionary, Grandma.

(จากรถไฟฟ้ามาหานะเธอ ช่วงเวลาที่ 00:18:27)

ฉากนี้เป็นฉากที่ลูกจ้างของเหมยลี่กับเด็กเฝ้าหอของลุงแอบไปมีเพศสัมพันธ์กันบนคาคฟ้า แล้วเหมยลี่ไปพบเข้า จึงเรียกทั้งคู่ลงมาให้คนทั้งบ้านสอบถามความเป็นมาเป็นไป

ประโยคที่ว่า ไปทำกันอีท่าไหน ในวัฒนธรรมไทยอาจมีความหมายเป็นสองแง่สองง่ามได้ ซึ่งแปลว่าการถามถึงที่มาที่ไปของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ในกรณีนี้เจี้ยนเข้าใจไปถึงท่าทางในการมีเพศสัมพันธ์ จึงตอบด้วยความหมายในการมีเพศสัมพันธ์ ดังนั้นฉากนี้เป็นวัฒนธรรมทางด้านภาษา

ตัวอย่างที่ 29

เหมยลี่: ใจป้า ตอนโทรหาแม่ แม่ด่าละเลยดี

When you call mom, did she give you a mouthful?

พ่อของเหมยลี่: แม่มีงไม่เท่าไรอะ แม่กุสีย่าให้รู้เขี้ยว... ตาย

Your mom is nothing, but my mom on the other hand...

Once your grandma finds out, I'm dead.

(จากรถไฟฟ้ามาห่านะเธอ ช่วงเวลาที่ 01:30:00)

ในฉากนี้เป็นฉากที่เหมยลี่ไปประกันตัวพ่อจากข้อหาเมาแล้วขับ ทั้งสองพูดคุยกันในรถระหว่างขับกลับบ้าน ซึ่งพ่อของเหมยลี่ไม่ได้กลัวแม่ของเหมยลี่ที่เป็นภรรยา แต่กลัวอาม่าของเหมยลี่ที่เป็นแม่ของตนมากกว่า โดยฉากนี้ใช้การแปลตรงตัว

ตามวัฒนธรรมไทยคือลูกหลานมักเกรงกลัวและเคารพยำเกรงพ่อแม่ ดังนั้นพ่อของเหมยลี่จึงไม่ต้องการให้แม่ของตนรู้เรื่องที่ตนไปเมาแล้วขับ แต่ความสัมพันธ์ของพ่อเมากับลูกในวัฒนธรรมตะวันตก ส่วนใหญ่เป็นไปแบบเหมือนเป็นเพื่อนกันมากกว่าที่จะเคารพยำเกรงแบบไทย ดังนั้นผู้ชมชาวต่างชาติอาจไม่เข้าใจว่าเหตุใดต้องไม่บอกให้อาม่ารู้ได้ขนาด ฉะนั้นฉากนี้เป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านสังคม

ตัวอย่างที่ 30

พ่อน้องนึม: น้องนึม สวัสดีคุณลุงหัวหน้าพ่อสติก

Nong Nim, greet your elders.

น้องนึม: สวัสดีครับ

Hello.

น้องนึม: คุณป้าด้วยใช่ไหมครับ

Auntie too, right? (Paa means aunt; elder sister of a parent.)

ลุงก็ต้องคู่กับป้าสิครับ สวัสดีครับ

Uncle has to be paired with Auntie. Hello.

(จากรถไฟฟ้ามาห่านะเธอ ช่วงเวลาที่ 01:40:17)

สำหรับฉากนี้เป็นฉากที่ลุงเหมยลี่มาทำงานที่บริษัทแล้วบังเอิญพบกับลูกน้องของลุงที่พาลูกชายเล็ก ๆ มาด้วยเขาจึงบอกลูกชายของเขาให้สวัสดีคุณลุง ซึ่งเป็นชื่อของพระเอกของเรื่องด้วยความไม่รู้ของเด็ก จึงเข้าใจว่า “ลุง” ในที่นี้เป็นสรพนาม ดังนั้นเด็กจึงสวัสดีนางเองต่อโดยใช้สรพนามเรียกนางเองว่า “ป้า” ซึ่งการใช้สรพนามที่เรียกกันเป็นคู่กันสำหรับชาวตะวันตกไม่ต่าง

กับประเทศไทยหากแต่เพียงในบทบรรยายภาษาอังกฤษไม่ได้ใส่คำอธิบายเพิ่มเติม ผู้ชมต่างชาติจึงอาจไม่เข้าใจในมุกนี้ อย่างไรก็ตามมุกนี้ถือเป็นการใช้วัฒนธรรมทางด้านสังคม

จากการวิเคราะห์กลวิธีการแปลมุกตลกไทยเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาภาพยนตร์ เรื่อง หลวงพี่เท่ง ภาค 1 และรถไฟฟ้ามหานคร โดยการเก็บรวบรวมมุกตลกทั้งหมดของภาพยนตร์ ทั้งสองเรื่องนี้พบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมของบท ภาพยนตร์ที่ปรากฏ ทั้งนี้เป็นไปเพื่อความเข้าใจและความบันเทิงสูงสุดของผู้ชม โดยจะสังเกตได้ว่า กลวิธีการแปลตรงตัวสามารถสื่อความหมายได้ดีที่สุดและเป็นทางเลือกแรกของผู้แปล

หากไม่สามารถแปลตรงตัวได้ ผู้แปลจึงหันไปใช้การแปลเอาความแทน ส่วนการละไม่แปลมักถูกใช้ในกรณีที่บทแปลนั้น ไม่มีผลกับการเข้าใจบทภาพยนตร์และอารมณ์ของภาพยนตร์ และการเพิ่มคำขยายความนั้นถูกนำมาใช้น้อยมากเพราะจะสิ้นเปลืองพื้นที่แสดงคำบรรยาย ดังนั้นกลวิธีนี้จะถูกนำมาใช้ในบทภาพยนตร์ที่จำเป็นต้องให้ผู้ชมเข้าใจจริง ๆ เท่านั้น สังเกตได้ว่ากลวิธีที่ใช้ในการแปลมุกตลกจากภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้ ส่วนใหญ่ใช้การแปลตรงตัวเป็นหลัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแปลตรงตัวนั้นเป็นทางเลือกแรกที่สามารถสื่อสารบทภาพยนตร์ได้ตรงกับต้นฉบับมากที่สุด

จากการวิเคราะห์บริบทที่ทำให้มีการแปลที่พบในภาพยนตร์ พบว่าส่วนมากเน้นไปที่การเปรียบเทียบและการเล่นคำพ้องเสียง บางมุกผู้ชมก็สามารถเข้าใจได้ทันที ในขณะที่บางมุกก็จำเป็นต้องปรับให้เข้ากับภาษาแปลเพื่อรักษาอารมณ์ไว้ก่อน

จากการวิเคราะห์วัฒนธรรมที่มีผลต่อการแปลจากภาพยนตร์สองเรื่องนี้พบว่า คนจากวัฒนธรรมที่ต่างกันจะมีอารมณ์ขันที่แตกต่างกันไปด้วย อารมณ์ขันเป็นส่วนสำคัญของการสื่อสารระหว่างบุคคล ยิ่งเราเข้าใจว่าวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับอารมณ์ขันอย่างไรมากเท่าใด ยิ่งทำให้เราสามารถแปลข้อความหรือเรื่องราวข้ามวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยวัฒนธรรมทางด้านภาษาถูกพบมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยจะสังเกตได้ว่า พื้นฐานของการแสดงออกทางอารมณ์ขันนั้น มาจากการใช้คำพูด และที่พบมากรองลงมาเป็นวัฒนธรรมทางสังคมซึ่งการสร้างอารมณ์ขันในแบบสังคมไทยนิยมนำจุดด้อยของผู้อื่นมาล้อเลียนเพื่อให้เกิดอารมณ์ขัน ส่วนการใช้วัฒนธรรมทางด้านอารมณ์ขันที่พบต่อมาก็คือการใช้วัฒนธรรมทางด้านวัตถุซึ่งเป็นการนำสิ่งของมาเป็นตัวกลางในการแสดงอารมณ์ขัน ส่วนการใช้วัฒนธรรมทางด้านสภาพแวดล้อมพบน้อยที่สุดในขณะที่วัฒนธรรมทางด้านศาสนาและประเพณีไม่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่อง